I

(Законодателни актове)

РЕГЛАМЕНТИ

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2023/588 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 15 март 2023 година

за създаване на Програма на Съюза за сигурна свързаност за периода 2023—2027 г.

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 189, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ([1]),

като имат предвид, че:

(1) В заключенията на Европейския съвет от 19 – 20 декември 2013 г. беше приветствана подготовката за правителствени спътникови комуникации от следващо поколение чрез тясно сътрудничество между държавите членки, Комисията и Европейската космическа агенция (ЕКА). Правителствените спътникови комуникации също така бяха определени като един от елементите на Глобалната стратегия за външната политика и политика на сигурност на Европейския съюз от юни 2016 г. Правителствените спътникови комуникации трябва да допринасят за отговора на ЕС на хибридните заплахи и да предоставят подкрепа за Стратегията на ЕС за морска сигурност и за политиката на ЕС за Арктика.

(2) В заключенията на Европейския съвет от 21 – 22 март 2019 г. се изтъква, че Съюзът трябва да продължи да развива конкурентоспособна, сигурна, приобщаваща и етична цифрова икономика с първокласен технически капацитет за връзка.

(3) В съобщението на Комисията от 22 февруари 2021 г., озаглавено „План за действие относно синергии между гражданската, отбранителната и космическата промишленост“ се посочва, че целта е да „се осигури достъп до високоскоростна свързаност за всички в Европа и [да] бъде предоставена устойчива система за свързване, която ще даде възможност на Европа да остане свързана при всякакви обстоятелства“.

(4) В Стратегическия компас за сигурността и отбраната, приет от Съвета на 21 март 2022 г., се отчита, че базираната в космоса инфраструктура на Съюза и на неговите държави членки допринася за нашата устойчивост и предлага ключови услуги, които заместват или допълват наземно базираните инфраструктури за телекомуникации. Поради това в него се отправя призив към Съюза да работи върху предложението за базирана в космоса глобална сигурна комуникационна система на Съюза.

([1]) Позиция на Европейския парламент от 14 февруари 2023 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 7 март 2023 г.

(5) Един от компонентите на космическата програма на Съюза, създадена с Регламент (ЕС) 2021/696 на Европейския парламент и на Съвета ([2]), е GOVSATCOM, чиято цел е да се гарантира наличие в дългосрочен план на надеждни, сигурни, позволяващи адаптиране на мащаба и разходноефективни услуги за спътникови комуникации за ползвателите на GOVSATCOM. В Регламент (ЕС) 2021/696 се предвижда, че през първия етап на компонента GOVSATCOM – приблизително до 2025 г., съществуващата пропускателна способност ще бъде обединена и споделяна чрез центъра за GOVSATCOM. В този контекст Комисията трябва да осигури капацитет за GOVSATCOM от държавите членки, които разполагат с национални системи и космически капацитет, както и от доставчиците на търговски спътникови комуникации или услуги, като се вземат предвид основните интереси на Съюза в областта на сигурността.

През този първи етап услугите за GOVSATCOM трябва да бъдат въвеждани въз основа на поетапен подход, с оглед на увеличаването на капацитета на инфраструктурата на центъра за GOVSATCOM. Този подход се основава също на презумпцията, че ако по време на първия етап в резултат на подробен анализ на бъдещото предлагане и търсене се окаже, че той не е достатъчен за покриване на променящото се търсене, ще бъде необходимо да се премине към втори етап и да се изгради допълнителна специфична базирана в космоса инфраструктура или капацитет чрез сътрудничество с частния сектор, например с операторите на спътници на Съюза.

(6) На 22 март 2017 г. Комитетът по политика и сигурност на Съвета одобри документа „Потребности на високо равнище на ползвателите в гражданската и военната сфера от правителствени спътникови комуникации (GOVSATCOM)“, който беше изготвен от Европейската служба за външна дейност (ЕСВД) и с който бяха обединени изискванията на ползвателите във военната сфера, установени от Европейската агенция по отбрана в нейната съвместна щабна цел, приета през 2013 г., и потребностите на ползвателите в гражданската сфера, констатирани от Комисията. Последващите анализи на Комисията показаха, че настоящото предлагане на спътникови комуникации от страна на Съюза въз основа на капацитета на държавите членки, които разполагат с национални системи, както и на частния сектор, не може да отговори на някои нови нужди, свързани с търсенето от страна на правителствата, които преминават към решения с по-голямо равнище на сигурност, ограничено закъснение и глобално покритие. Тези нужди следва да бъдат редовно наблюдавани и преразглеждани.

(7) Най-новият технически напредък създаде условия за появата на комуникационни мрежи въз основа на групи спътници в негеостационарна орбита (NGSO) и за постепенното предлагане на услуги за високоскоростна свързаност с ограничено закъснение. Поради това е налице възможност да се отговори на променящите се нужди на оправомощените от правителствата ползватели чрез изграждане и внедряване на допълнителна инфраструктура, тъй като в момента в Съюза са на разположение резервации за честоти в Международния съюз по далекосъобщения, които са необходими за предоставянето на изискваните услуги. Ако не бъдат използвани, тези резервации за честоти ще станат неактуални и ще бъдат предоставени на други участници. Тъй като честотите и орбиталните слотове стават все по-оскъден ресурс, чрез открит и прозрачен процес с участието на държавите членки Комисията следва да се възползва от тази възможност, за да сключи с държавите членки, представящи резервациите за честоти, специални лицензионни споразумения за предоставяне на правителствени услуги въз основа на правителствената инфраструктура. Частният сектор отговаря за получаването на правата за резервации за честоти, необходими за предоставянето на търговски услуги.

(8) Наблюдава се нарастващо търсене от страна на участниците от правителствения сектор в Съюза на сигурни и надеждни базирани в космоса услуги за спътникови комуникации, по-специално защото те са най-подходящият вариант при липсата на наземни системи за комуникации или когато тяхното функциониране е нарушено или когато същите са ненадеждни. Разходноефективният достъп до спътникови комуникации на достъпна цена също така е крайно необходим в райони, в които не съществува наземна инфраструктура, включително над океаните, във въздушното пространство, в отдалечени райони и в райони, в които наземната инфраструктура е засегната от сериозни сривове или на нея не може да се разчита в кризисни ситуации. Спътниковите комуникации могат да повишат цялостната устойчивост на комуникационните мрежи, като предлагат например алтернатива в случай на физически нападения или кибератаки по отношение на местната наземна инфраструктура, аварии или природни или причинени от човека бедствия.

(9) Съюзът следва да осигури предоставянето на устойчиви, глобални, сигурни, защитени, непрекъснати, гарантирани и гъвкави решения за спътникови комуникации за променящите се нужди и изисквания на правителствения сектор, изградени върху технологичната и промишлената база на Съюза, за да се повиши устойчивостта на операциите на държавите членки и институциите на Съюза.

([2]) Регламент (ЕС) 2021/696 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 г. за създаване на космическа програма на Съюза и Агенция на Европейския съюз за космическата програма и за отмяна на регламенти (ЕС) № 912/2010, (ЕС) № 1285/2013 и (ЕС) № 377/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС (ОВ L 170, 12.5.2021 г., стр. 69).

(10) Поради това е важно да се създаде нова програма, а именно Програмата на Съюза за сигурна свързаност (наричана по-нататък „програмата“), за да се осигури базирана на спътници многоорбитална комуникационна инфраструктура на Съюза за правителствени цели, като същевременно се интегрират и допълват съществуващият и бъдещият национален и европейски капацитет в рамките на компонента GOVSATCOM и се доразвива и интегрира постепенно в системата за сигурна свързаност инициативата за европейска квантова комуникационна инфраструктура (EuroQCI).

(11) Програмата следва да отговаря на новите нужди на правителствата от решения с по-голямо равнище на сигурност, ограничено закъснение и глобално покритие. Тя следва да гарантира предоставянето и наличието в дългосрочен план на непрекъснат достъп в световен мащаб до сигурни, автономни, надеждни и разходноефективни услуги за правителствени спътникови комуникации в подкрепа на устойчивостта и защитата на критичната инфраструктура, ситуационната осведоменост, външната дейност, управлението на кризи, както и на приложенията, които са от критично значение за икономиката, сигурността и отбраната на Съюза и на държавите членки, чрез специална правителствена инфраструктура, която интегрира и допълва капацитета на GOVSATCOM. Освен това програмата следва да даде приоритет на предоставянето на правителствени услуги и да позволи предоставянето на търговски услуги от европейския частен сектор, като се вземе предвид пазарно проучване, включващо консултация с оправомощени от правителствата ползватели, чрез търговска инфраструктура.

(12) Решение (ЕС) 2022/2481 на Европейския парламент и на Съвета ([3]) определя редица общи и конкретни цели за насърчаване на развитието на стабилни, сигурни, ефективни и устойчиви цифрови инфраструктури в Съюза, включително цифрова цел за Комисията и държавите членки за постигане на гигабитова свързаност за всички до 2030 г. Програмата следва да спомогне за изграждане на свързаност в целия Съюз и по света за гражданите и предприятията, включително, но не само, чрез предоставяне на достъп до свръхскоростни широколентови мрежи на достъпни цени, което може да спомогне за премахване на мъртвите зони в комуникациите и за увеличаване на сближаването в целия Съюз, включително в неговите най-отдалечени региони, селски, периферни, отдалечени и изолирани райони и острови. Понастоящем спътниковите услуги не могат да заменят ефективността на наземните мрежи, но могат да преодолеят цифровото разделение и дори да допринесат, по целесъобразност, за постигането на общите цели на Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета ([4]).

(13) Поради това програмата следва да се състои от действия по определяне, проектиране, разработване, валидиране и свързаното с това внедряване с цел изграждане на първоначалната базирана в космоса и наземно базирана инфраструктура, необходима за предоставянето на първите правителствени услуги. След това програмата следва да включва дейности по постепенно внедряване, насочени към завършване на изграждането както на базирана в космоса, така и на наземно базирана инфраструктура, необходима за предоставянето на модерни правителствени услуги, които понастоящем не са на разположение и които надхвърлят технологичното равнище на съществуващите европейски услуги за спътникови комуникации. Наред с това програмата следва да насърчава разработването на потребителски терминали, които да могат да използват модерни комуникационни услуги. Дейностите по експлоатация следва да започнат възможно най-скоро с предоставянето на първите правителствени услуги, което се предвижда да се осъществи до 2024 г., така че да бъдат задоволени в най-кратки срокове нуждите на оправомощените от правителствата ползватели. След това програмата следва да включва дейности, насочени към завършване на изграждането както на базираната в космоса, така и на наземно базираната инфраструктура, необходими за постигането на пълен оперативен капацитет до 2027 г. Предоставянето на правителствени услуги, функционирането, поддръжката и постоянното усъвършенстване на базираната в космоса и наземно базираната инфраструктура, след като бъдат внедрени, както и разработването на правителствени услуги от следващо поколение следва да бъдат част от дейностите по експлоатация.

(14) През юни 2019 г. държавите членки подписаха Декларацията относно европейската квантова комуникационна инфраструктура (EuroQCI) (наричана по-нататък „декларацията“), като се договориха да работят заедно, както и с Комисията и с подкрепата на ЕКА за изграждането на квантова комуникационна инфраструктура, обхващаща целия Съюз. В съответствие с декларацията EuroQCI има за цел да се внедри сертифицирана сигурна инфраструктура за квантови комуникации от край до край, която да дава възможност за предаване и съхраняване на информация и данни и да бъде в състояние да свързва активи за публични комуникации от критично значение на цялата територия на Съюза. Програмата ще допринесе за изпълнението на целите на декларацията чрез изграждане на базирана в космоса и наземно базирана инфраструктура за EuroQCI, интегрирана в правителствената инфраструктура на програмата, както и чрез изграждане и внедряване на наземна инфраструктура за EuroQCI, която ще бъде собственост на държавите членки. Базираната в космоса, наземно базираната и наземната инфраструктура за

([3]) Решение (ЕС) 2022/2481 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. за създаване на политическа програма до 2030 г. „Път към цифровото десетилетие“ (ОВ L 323, 19.12.2022 г., стр. 4).

([4]) Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за установяване на Европейски кодекс за електронни съобщения (ОВ L 321, 17.12.2018 г., стр. 36).

EuroQCI следва да бъдат изградени в рамките на програмата в два основни етапа – етап на предварително валидиране, който може да включва разработването и валидирането на няколко различни технологии и комуникационни протокола, и етап на пълно внедряване, включващ подходящи решения за междуспътникова свързаност и препредаване на данни между спътниците, наземно базираната и наземната инфраструктура.

(15) Една от основните функции на EuroQCI ще бъде да даде възможност за квантово разпространение на криптографски ключове (QKD). Към днешна дата технологията и продуктите за QKD не са достатъчно добре развити, за да се използват за защита на класифицираната информация на ЕС (КИЕС). Все още е необходимо да бъдат решени основните въпроси, свързани със сигурността на QKD, например стандартизирането на протоколите за QKD, анализът на страничните канали и методологията за оценка. Поради това програмата следва да подкрепя EuroQCI и да позволява включването на одобрени криптографски продукти в инфраструктурата, когато такива са налични.

(16) За да се защити КИЕС по достатъчно сигурен начин, основните решения за противодействие на заплахите, свързани с квантовите изчислителни технологии, следва да съчетават конвенционални решения, постквантова криптография и евентуално QKD в рамките на хибридни подходи. Поради това програмата следва да използва такива подходи с цел гарантиране едновременно на най-съвременна криптография и разпространение на ключове.

(17) За да се разшири капацитетът на Съюза за спътникови комуникации, инфраструктурата на програмата следва да се основава на инфраструктурата, разработена за целите на компонента GOVSATCOM, и да я интегрира и допълва. По-конкретно, наземно базираната инфраструктура на програмата следва да се основава на центровете за GOVSATCOM, които постепенно се разрастват въз основа на нуждите на ползвателите чрез други активи на наземния сегмент, включително тези на държавите членки, желаещи да дадат допълнителен принос, въз основа на оперативни изисквания и изисквания за сигурност.

(18) Програмата следва да подобрява сигурната свързаност в географски райони от стратегически интерес, като например Африка и Арктика, регионите на Балтийско, Черно и Средиземно море и Атлантическия океан. Услугите, предоставяни по програмата, следва също така да допринасят за геополитическата устойчивост, като предлагат допълнителна свързаност в съответствие с целите на политиката в тези региони и със съвместното съобщение на Комисията и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от 1 декември 2021 г., озаглавено „Global Gateway“.

(19) Без да се засягат комуникационните услуги, спътниците, конструирани за целите на програмата, могат да бъдат оборудвани с подсистеми, включително полезни товари, които могат да създадат условия за увеличаването на капацитета и услугите на компонентите на космическата програма на Съюза, като по този начин се дава възможност за разработването на допълнителни некомуникационни услуги, за което ще бъде взето решение от съответния състав на програмния комитет, както е посочено в Регламент (ЕС) 2021/696, и което ще се осъществява при условията, определени в настоящия регламент. Ако ползата за компонентите на космическата програма на Съюза бъде надлежно установена, като се вземат предвид нуждите на ползвателите и бюджетните ограничения, тези подсистеми могат да бъдат разработени да предлагат алтернативни услуги по позициониране, навигация и измерване на времето, допълващи „Галилео“, да осигуряват излъчването на съобщения на Европейската геостационарна служба за навигационно покритие (EGNOS) с по-малко закъснение, да осигуряват базирани в космоса датчици за космическо наблюдение и да подкрепят подобряването на наличния капацитет на „Коперник“, по-конкретно за услугите за управление на извънредни ситуации и гражданска сигурност. Наред с това тези подсистеми могат да предоставят некомуникационни услуги на държавите членки, при условие че това не оказва въздействие върху сигурността и бюджета на програмата.

(20) Предвид значението за програмата на нейната наземно базирана правителствена инфраструктура и нейното въздействие върху сигурността ѝ, местоположението на тази инфраструктура следва да се определя от Комисията в съответствие с общите изисквания за сигурност и след открит и прозрачен процес, за да се гарантира балансирано разпределение между държавите членки. Внедряването на наземно базираната правителствена инфраструктура на програмата, която включва и инфраструктурата, разработена в рамките на компонента GOVSATCOM, може да включва Агенцията на Европейския съюз за космическата програма (наричана по-нататък „Агенцията“) – или ЕКА, когато е целесъобразно и в рамките на нейната област на компетентност.

(21) От жизненоважно значение за сигурността на Съюза и неговите държави членки и за гарантирането на сигурността и целостта на правителствените услуги е космическите активи на програмата да бъдат изстрелвани от територията на Съюза. При изключителни, надлежно обосновани обстоятелства следва да е възможно изстрелванията да се извършват от територията на трета държава. Наред с тежките и средните ракети носители, малките ракети носители и миниракетите носители също могат да осигурят допълнителна гъвкавост, за да се създадат условия за бързо разгръщане на космическите активи.

(22) Важно е всички материални и нематериални активи, свързани с правителствените инфраструктури, които са разработени в рамките на програмата, с изключение на наземната инфраструктура за EuroQCI, да бъдат собственост на Съюза, като същевременно се гарантира спазването на Хартата на основните права на Европейския съюз, включително член 17 от нея. Независимо от собствеността на Съюза върху тези активи, Съюзът следва да разполага с възможността, в съответствие с настоящия регламент и когато това се счита за целесъобразно въз основа на оценка на всеки конкретен случай, да предоставя тези активи за ползване на трети страни или да се разпорежда с тях.

(23) Инициативите в рамките на Съюза, например инициативата за сигурна свързаност, се отличават с широко участие на иновативни малки и средни предприятия (МСП), стартиращи предприятия и големи предприятия от свързани с космическото пространство сектори нагоре и надолу по веригата в целия Съюз. През последните години някои участници в дейности, свързани с космическото пространство отправиха предизвикателства пред космическия сектор, по-специално стартиращите предприятия и МСП, които разработиха иновативни, пазарно ориентирани космически технологии и приложения, понякога с различни бизнес модели. За да се гарантира конкурентоспособността на космическата екосистема на Съюза, програмата следва да увеличи максимално използването на иновативни и революционни технологии, както и нови бизнес модели, разработени от европейската космическа екосистема, включително по линия на инициативата „Ново космическо пространство“, по-специално от МСП, дружества със средна пазарна капитализация и стартиращи предприятия, разработващи пазарно ориентирани нови космически технологии и приложения, като същевременно се обхваща цялата верига за създаване на стойност във връзка с космическото пространство, включваща сегментите нагоре и надолу по веригата.

(24) От съществено значение е да се насърчават инвестициите от частния сектор чрез подходящо възлагане на обществени поръчки и обединяване на договори за услуги, като по този начин се намалява несигурността и се осигурява дългосрочна видимост и предвидимост на нуждите от услуги в публичния сектор. За да се гарантира конкурентоспособността на европейската космическа промишленост в бъдеще, програмата следва да допринася и за развиването на задълбочени умения в областите, свързани с космическото пространство, и да подкрепя дейности в областта на образованието и обучението, както и да насърчава равните възможности, равенството между половете и овластяването на жените, за да може да се реализира пълният потенциал на гражданите на Съюза в тази област.

(25) В съответствие с целите, изложени в съобщението на Комисията от 11 декември 2019 г., озаглавено „Европейският зелен пакт“, програмата следва да сведе до минимум, доколкото е възможно, своето въздействие върху околната среда. Въпреки че космическите активи сами по себе си не отделят парникови газове при използването им, тяхното производство и свързаните с тях наземни съоръжения оказват въздействие върху околната среда. Следва да се приемат мерки за смекчаване на това въздействие. За тази цел обществените поръчки, посочени в програмата, следва да включват принципи и мерки за устойчивост, например разпоредби за свеждане до минимум и компенсиране на емисиите на парникови газове, генерирани от разработването, производството и внедряването на инфраструктурата, както и мерки за предотвратяване на светлинното замърсяване, например въздействието върху наземните астрономически наблюдения.

(26) Като се има предвид нарастващият брой космически летателни апарати и космически отпадъци в орбита, новата европейска мрежа от спътници следва също да отговаря на критерии за устойчивост на космическото пространство и да бъде пример за добри практики в управлението на космическия трафик и космическото наблюдение и проследяване (КНП), за да се намали количеството генерирани космически отпадъци, да се предотврати разпадането в орбита и сблъсъците в орбита и да се осигурят подходящи мерки за извеждане от употреба на космическите летателни апарати. Предвид факта, че в момента в рамките на международни форуми се обсъждат основателни опасения във връзка с опазването на космическата среда, например в Комитета на ООН за мирно използване на космическото пространство, от изключително значение е Съюзът да демонстрира водеща роля по отношение на устойчивостта на космическото пространство. Договорите, възложени съгласно програмата, следва да гарантират, че внедрената технология позволява прилагането на възможно най-високите стандарти по отношение на устойчивостта, както и на енергийната и ресурсната ефективност.

(27) Оперативните изисквания за правителствените услуги следва да се основават на оценката на нуждите оправомощените от правителствата ползватели, като се вземат предвид и възможностите на настоящото пазарно предлагане. При оценката на тези изисквания настоящият капацитет на пазара следва да се използва във възможно най-голяма степен. Въз основа на тези оперативни изисквания, в съчетание с общите изисквания за сигурност и променящото се търсене на правителствени услуги, следва да се разработи портфолиото на правителствените услуги. Това портфолио на услугите следва да представлява приложимата основа за правителствените услуги. В него следва да се определят и категориите услуги, които допълват портфолиото на услугите за GOVSATCOM, установено в рамките на Регламент (ЕС) 2021/696. Комисията следва да гарантира последователността и съгласуваността на оперативните изисквания и изискванията за сигурност между компонента GOVSATCOM и програмата. За да се поддържа възможно най-добро съответствие между търсенето и предлагането на услуги, портфолиото на правителствените услуги следва да се установи през 2023 г. и следва да може да се актуализира редовно след консултации с държавите членки въз основа на тези оперативни изисквания и изисквания за сигурност.

(28) Спътниковите комуникации представляват ограничен ресурс, който зависи от капацитета на спътниците, честотата и географското покритие. Ето защо за да бъде разходноефективна и да извлича ползи от икономиите от мащаба, програмата следва да оптимизира съответствието между търсенето и предлагането на правителствени услуги и да избягва свръхкапацитета. Тъй като както търсенето, така и потенциалното предлагане се променят с течение на времето, Комисията следва да наблюдава нуждите от коригиране на портфолиото на правителствените услуги винаги когато това изглежда необходимо.

(29) Държавите членки, Съветът, Комисията и ЕСВД, както и агенциите и органите на Съюза следва да могат да станат участници в програмата, ако решат да упълномощят ползватели на правителствени услуги или да осигурят капацитет, обекти или съоръжения. Като се има предвид, че държавите членки избират дали да упълномощят националните ползватели на правителствени услуги, държавите членки не следва да са задължени да допринасят към програмата или да приемат инфраструктурата за програмата.

(30) Всеки участник в програмата следва да определи компетентен орган по въпросите на сигурната свързаност, който да наблюдава дали ползвателите и други национални субекти, които играят определена роля в програмата, спазват приложимите правила и процедури за сигурност, както е определено в общите изисквания за сигурност. Участниците в програмата могат да възложат функциите на този орган на съществуващ орган.

(31) С настоящия регламент се определя финансов пакет за цялата продължителност на програмата, който да представлява основната референтна сума – по смисъла на точка 18 от Междуинституционалното споразумение от 16 декември 2020 г. между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия относно бюджетната дисциплина, сътрудничеството по бюджетни въпроси и доброто финансово управление и относно новите собствени ресурси, включително пътна карта за въвеждането на нови собствени ресурси ([5]) – за Европейския парламент и за Съвета в хода на годишната бюджетна процедура.

(32) Целите на програмата са съгласувани и се допълват с целите на други програми на Съюза, по-специално програма „Хоризонт Европа“, създадена с Регламент (ЕС) 2021/695 на Европейския парламент и на Съвета ([6]) и Решение (ЕС) 2021/764 на Съвета ([7]), програма „Цифрова Европа“, създадена с Регламент (ЕС) 2021/694 на Европейския парламент и на Съвета ([8]), Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество – Глобална Европа, създаден с Регламент (ЕС) 2021/947 на Европейския парламент и на Съвета ([9]), Механизма за свързване на Европа, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1153 на Европейския парламент и на Съвета ([10]), и по-специално космическата програма на Съюза.

(33) В рамките на програма „Хоризонт Европа“ специален дял от нейните компоненти от клъстер „Цифрова сфера, промишленост и космическо пространство“ ще бъде разпределен за научноизследователски и иновационни дейности, свързани с разработването и валидирането на системата за сигурна свързаност, включително за потенциалните технологии, които ще бъдат разработени в рамките на космическата екосистема, включително инициативата „Ново космическо пространство“. В рамките на Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество – Глобална Европа (ИССРМС) специален дял от средствата по програма „Глобална Европа“ ще бъде разпределен за дейности, свързани с експлоатацията на системата за сигурна свързаност и предоставянето на услуги в

([5]) ОВ L 433 I, 22.12.2020 г., стр. 28.

([6]) Регламент (ЕС) 2021/695 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 г. за създаване на Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“, за определяне на нейните правила за участие и разпространение на резултатите и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1290/2013 и (ЕС) № 1291/2013 (ОВ L 170, 12.5.2021 г., стр. 1).

([7]) Решение (ЕС) 2021/764 на Съвета от 10 май 2021 г. за създаване на специфична програма за изпълнение на Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“ и за отмяна на Решение 2013/743/ЕС (ОВ L 167 I, 12.5.2021 г., стр. 1).

([8]) Регламент (ЕС) 2021/694 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2021 г. за създаване на програмата „Цифрова Европа“ и за отмяна на Решение (ЕС) 2015/2240 (ОВ L 166, 11.5.2021 г., стр. 1).

([9]) Регламент (ЕС) 2021/947 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юни 2021 г. за създаване на Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество – Глобална Европа, за изменение и отмяна на Решение № 466/2014/ЕС на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) 2017/1601 на Европейския парламент и на Съвета и на Регламент (ЕО, Евратом) № 480/2009 на Съвета (ОВ L 209, 14.6.2021 г., стр. 1).

([10]) Регламент (ЕС) 2021/1153 на Европейския парламент и на Съвета от 7 юли 2021 г. за създаване на Механизъм за свързване на Европа и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1316/2013 и (ЕС) № 283/2014 (ОВ L 249, 14.7.2021 г., стр. 38).

световен мащаб, което ще даде възможност за предлагане на спектър от услуги на международните партньори. В рамките на космическата програма на Съюза специален дял от компонента GOVSATCOM ще бъде разпределен за дейности, свързани с разработването на център за GOVSATCOM, който ще бъде част от наземно базираната инфраструктура на системата за сигурна свързаност. Финансирането по линия на тези програми следва да се усвоява в съответствие с правилата на посочените програми.

(34) Поради присъщите ѝ последици за сигурността на Съюза и неговите държави членки програмата има споделени цели и принципи също и с Европейския фонд за отбрана, създаден с Регламент (ЕС) 2021/697 на Европейския парламент и на Съвета ([11]). Поради това част от финансирането от Европейския фонд за отбрана следва да бъде предоставено за финансиране на дейностите по програмата, по-специално дейностите, свързани с внедряването на нейната инфраструктура.

(35) За да се гарантира успешното изпълнение на програмата, е важно да се осигури наличието на достатъчно ресурси. Държавите членки следва да могат да допринасят със своята техническа компетентност, ноу-хау и помощ, по-конкретно в областта на безопасността и сигурността, или, ако е уместно и възможно, като предоставят на програмата данните, информацията, услугите, както и инфраструктурата, която се намира на тяхна територия. Програмата следва да може да получава допълнителни финансови вноски или вноски в натура от трети страни, включително агенции и органи на Съюза, държави членки, трети държави, участващи в програмата, или международни организации, съгласно съответните споразумения.

(36) Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета ([12]) („Финансовият регламент“) се прилага за програмата. Във Финансовия регламент са предвидени правилата относно изпълнението на бюджета на Съюза, включително правилата относно безвъзмездните средства, наградите, поръчките, непрякото управление, финансовите инструменти, бюджетните гаранции, финансовата помощ и възстановяването на разходите на външните експерти.

(37) В съответствие с член 191, параграф 3 от Финансовия регламент при никакви обстоятелства едни и същи разходи не се финансират два пъти от бюджета на Съюза.

(38) Ако и доколкото е необходимо, Комисията следва да може да се обръща за техническа помощ към някои външни страни, при условие че са защитени интересите на Съюза в областта на сигурността. Другите субекти, участващи в публичното управление на програмата, също следва да могат да се ползват от същата техническа помощ при изпълнение на задачите, които са им възложени съгласно настоящия регламент.

(39) Сключените в рамките на програмата договори за обществени поръчки за финансирани по линия на програмата дейности следва да бъдат в съответствие с правилата на Съюза. В този контекст Съюзът следва също така да отговаря за определянето на целите, които трябва да бъдат постигнати по отношение на обществените поръчки.

(40) Програмата се основава на сложни и постоянно променящи се технологии. Използването на такива технологии води до несигурност и рискове за договорите за обществени поръчки, сключени в рамките на програмата, доколкото тези договори са свързани с дългосрочни ангажименти във връзка с оборудване или услуги. Поради това по отношение на договорите за обществени поръчки се изисква да бъдат предвидени специфични мерки в допълнение към правилата, определени във Финансовия регламент. Ето защо следва да е възможно да се наложи минимална степен на използване на подизпълнители. По отношение на подизпълнителите следва да се даде приоритет, когато е възможно, на стартиращи предприятия и МСП, по-специално за да се предостави възможност за тяхното трансгранично участие.

(41) За да се постигнат целите на програмата, е важно да съществува възможност за използване, когато е целесъобразно, на капацитета, предлаган от публичните и частните субекти на Съюза, работещи в областта на космическото пространство, и също така да съществува възможност за работа на международно равнище с трети държави или международни организации. По тази причина е необходимо да се предвиди възможност за използване на всички съответни инструменти и методи на управление, предвидени в Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) и във Финансовия регламент, и на процедури за съвместно възлагане на обществени поръчки.

([11]) Регламент (ЕС) 2021/697 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2021 г. за създаване на Европейски фонд за отбрана и за отмяна на Регламент (ЕС) 2018/1092 (ОВ L 170, 12.5.2021 г., стр. 149).

([12]) Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ L 193, 30.7.2018 г., стр. 1).

(42) Публично-частното сътрудничество е най-подходящата схема, с която да се гарантира, че целите на програмата могат да бъдат постигнати. То следва да позволи да се надгради съществуващата технологична и промишлена база на Съюза в областта на спътниковите комуникации, включително частните активи, и да се предоставят стабилни и иновативни правителствени услуги, както и да се даде възможност на частните партньори да допълнят инфраструктурата на програмата с допълнителни възможности за предлагане на търговски услуги при пазарни условия чрез допълнителни собствени инвестиции. Освен това подобна схема следва да оптимизира разходите за внедряване и експлоатация чрез споделяне на разходите за разработване и внедряване на компоненти, които са общи за правителствената и търговската инфраструктура, както и на оперативните разходи, като се създадат условия за висока степен на съвместно използване на капацитета. Тя следва също да стимулира иновациите в европейската космическа екосистема, включително инициативата „Ново космическо пространство“, като се осигури възможност за споделяне на свързаните с научноизследователската и развойната дейност рискове между публични и частни партньори.

(43) За изпълнението на програмата в договорите за концесия, доставки, услуги или договорите за строителство или смесените договори следва да се спазват основни принципи. В тези договори следва да бъде установено ясно разпределение на задачите и отговорностите между публичните и частните партньори, включително ясно разпределение на рисковете между тях, за да се гарантира, че изпълнителите поемат отговорност за последиците от евентуални пропуски, за които носят отговорност. В договорите следва да се гарантира, че изпълнителите не получават свръхкомпенсация за предоставянето на правителствени услуги, да се даде възможност частният сектор да установи предоставянето на търговски услуги и да се гарантира отдаването на предимство на нуждите на оправомощените от правителствата ползватели по подходящ начин. В договорите следва да се гарантира, че при предоставянето на услуги, основаващи се на търговска инфраструктура, се защитават основните интереси на Съюза и общите и специфичните цели на програмата. Поради това е важно да се въведат мерки, които да гарантират защитата на тези основни интереси и цели. По-специално, Комисията следва да може да предприема необходимите мерки, за да гарантира непрекъснатост на услугата, в случай че изпълнителят не е в състояние да изпълни задълженията си.

Договорите следва да включват подходящи предпазни мерки за предотвратяване, *inter alia*, на конфликти на интереси и потенциално нарушаване на конкуренцията, произтичащо от предоставянето на търговски услуги, неоправдана дискриминация или всякакви други скрити непреки предимства. Тези предпазни мерки могат да включват разделно водене на счетоводство за правителствените и търговските услуги, включително създаване на отделен правен субект с различна структура от тази на вертикално интегрирания оператор за предоставянето на правителствени услуги, както и открит, справедлив, разумен и недискриминационен достъп до инфраструктурата, необходима за предоставянето на търговски услуги. Поради това търговските услуги следва да бъдат достъпни за съществуващите доставчици на наземни услуги при прозрачни и недискриминационни условия. Договорите следва да насърчават участието на стартиращи предприятия и МСП по цялата верига за създаване на стойност и във всички държави членки.

(44) Важна цел на програмата е да се гарантира сигурността на Съюза и на държавите членки и да се засили устойчивостта на ключови технологии и вериги за създаване на стойност, като същевременно се запазва отворената икономика. В конкретни случаи тази цел изисква да се определят условията за допустимост и участие, за да се гарантира защитата на целостта, сигурността и устойчивостта на оперативните системи на Съюза. Това не следва да подкопава необходимостта от конкурентоспособност и ефективност на разходите.

(45) В съответствие с Финансовия регламент, Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета ([13]) и регламенти (ЕО, Евратом) № 2988/95 ([14]), (Евратом, ЕО) № 2185/96 ([15]) и (ЕС) 2017/1939 ([16]) на Съвета финансовите интереси на Съюза се защитават посредством пропорционални мерки, включително посредством мерки, свързани с предотвратяване, разкриване, коригиране и разследване на нередности, включително измами, със събирането на изгубени, недължимо платени или неправилно използвани средства и, когато е целесъобразно, с налагане на административни санкции. По-специално, в съответствие с регламенти (Евратом, ЕО) № 2185/96 и (ЕС, Евратом) № 883/2013 Европейската служба за борба с измамите (OLAF) има правомощието да извършва

([13]) Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 септември 2013 г. относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (Евратом) № 1074/1999 на Съвета (ОВ L 248, 18.9.2013 г., стр. 1).

([14]) Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности (ОВ L 312, 23.12.1995 г., стр. 1).

([15]) Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г. относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности (ОВ L 292, 15.11.1996 г., стр. 2).

([16]) Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета от 12 октомври 2017 г. за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура (ОВ L 283, 31.10.2017 г., стр. 1).

административни разследвания, включително проверки и инспекции на място, с цел установяване наличието на измама, корупция или друга незаконна дейност, засягаща финансовите интереси на Съюза.

В съответствие с Регламент (ЕС) 2017/1939 на Европейската прокуратура са предоставени правомощия да извършва разследване и наказателно преследване за престъпления срещу финансовите интереси на Съюза, както е предвидено в Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета ([17]).

В съответствие с Финансовия регламент всички лица или субекти, получаващи средства от Съюза, трябва да оказват пълно съдействие за защита на финансовите интереси на Съюза, да предоставят правата и достъпа, необходими на Комисията, на OLAF, на Сметната палата и, по отношение на държавите членки, участващи в засилено сътрудничество съгласно Регламент (ЕС) 2017/1939 — на Европейската прокуратура, и да гарантират, че всички трети лица, участващи в изпълнението на средства на Съюза, предоставят равностойни права.

(46) За да се гарантира защитата на финансовите интереси на Съюза, е необходимо да се изисква от трети държави да предоставят необходимите права и достъп на отговорния разпоредител с бюджетни кредити, OLAF и Сметната палата, за да упражняват в пълна степен съответните си правомощия.

(47) За да се оптимизира ефикасността и въздействието на програмата, следва да се предприемат действия за насърчаване на използването и разработването на отворени стандарти, технологии с отворен код и оперативна съвместимост в архитектурата на системата за сигурна свързаност. Една по-отворена концепция за тази система би могла да позволи по-добри полезни взаимодействия с други компоненти на космическата програма на Съюза или национални услуги и приложения, да оптимизира разходите чрез избягване на дублирането при разработването на една и съща технология, да подобри надеждността, да стимулира иновациите и да спомогне за извличане на ползи от широката конкуренция.

(48) Доброто публично управление на програмата изисква ясно разпределение на отговорностите и задачите между различните участници, за да се избегне ненужно припокриване и да се намалят превишаването на разходите и закъсненията. Всички участници в управлението следва да подкрепят постигането на целите на програмата в своята област на компетентност и в съответствие със своите отговорности.

(49) Държавите членки отдавна развиват дейност в областта на космическото пространство. Те разполагат със системи, инфраструктура, национални агенции и органи в тази област. Поради това те могат да дадат голям принос към програмата, по-специално във връзка с нейното изпълнение. Те може да си сътрудничат със Съюза за насърчаване на услугите и приложенията по програмата и за осигуряване на съгласуваност между съответните национални инициативи и програмата. Комисията може да е в състояние да мобилизира средствата, които са на разположение на държавите членки, да се ползва от тяхното съдействие и въз основа на взаимно договорени условия да възлага на държавите членки задачи във връзка с изпълнението на програмата. Когато е целесъобразно, държавите членки следва да се стремят да гарантират съгласуваност и взаимно допълване на своите планове за възстановяване и устойчивост с програмата. Освен това държавите членки следва да вземат всички необходими мерки, за да гарантират защитата на наземно базираната инфраструктура, разположена на тяхна територия. Наред с това държавите членки следва да са в състояние да гарантират, че необходимите за програмата честоти са на разположение и са защитени в подходяща степен, така че да се направи възможно пълноценното разработване и прилагане на приложенията въз основа на предлаганите услуги, в съответствие с Решение № 243/2012/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ([18]). Честотите, предоставени на разположение на програмата, не следва да имат финансово отражение върху програмата.

(50) В съответствие с член 17 от Договора за Европейския съюз (ДЕС) като институция, отстояваща общия интерес на Съюза, Комисията отговаря за изпълнението на програмата, носи общата отговорност и насърчава нейното използване. С цел оптимизиране на ресурсите и компетенциите на различните заинтересовани страни Комисията следва да може при обосновани обстоятелства да възлага определени задачи на други субекти. Комисията следва да определя основните технически и оперативни изисквания, необходими за изграждането на системите и развитието на услугите. Тя следва да прави това след консултация с експерти от държавите членки, ползватели и други публични или частни заинтересовани страни. И накрая, в съответствие с член 4, параграф 3 от ДФЕС упражняването на компетентност от страна на Съюза не възпрепятства държавите членки да упражняват своята съответна

([17]) Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2017 г. относно борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, по наказателноправен ред (ОВ L 198, 28.7.2017 г., стр. 29).

([18]) Решение № 243/2012/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2012 г. за създаване на многогодишна програма за политиката в областта на радиочестотния спектър (ОВ L 81, 21.3.2012 г., стр. 7).

компетентност. Въпреки това, за да се използват добре средствата на Съюза, е целесъобразно Комисията да осигури, доколкото е възможно, съгласуваност на дейностите, извършвани в контекста на програмата, с тези на държавите членки, без ненужно дублиране на усилия.

(51) В член 154 от Финансовия регламент се предвижда, че Комисията трябва да може въз основа на резултатите от предварителна оценка да използва системите и процедурите на лицата или субектите, на които се възлага изпълнението на средствата на Съюза. Ако е необходимо, в съответното споразумение за финансов принос следва да се определят конкретни корекции на тези системи и процедури (надзорни мерки), както и условията за съществуващите договори.

(52) Като се има предвид нейният обхват в световен мащаб, програмата има силно международно измерение. Международните партньори, техните правителства и граждани ще бъдат получатели на набора от услуги на програмата, като това ще донесе ползи за международното сътрудничество на Съюза и на държавите членки с тези партньори. По въпроси, свързани с програмата, Комисията може да координира, в своята област на компетентност и от името на Съюза, дейностите на международната сцена.

(53) Въз основа на опита, натрупан през последните години в областта на управлението, експлоатацията и предоставянето на услуги, свързани с компонентите „Галилео“ и EGNOS на космическата програма на Съюза, Агенцията е най-подходящият орган, който може да изпълнява, под надзора на Комисията, задачи, свързани с експлоатацията на правителствената инфраструктура и предоставянето на правителствени услуги. Поради това тя следва да развие допълнително съответния капацитет за тази цел. Впоследствие на Агенцията следва да бъде възложено предоставянето на правителствени услуги и следва да може да ѝ бъде възложено изцяло или частично оперативното управление на правителствената инфраструктура.

(54) Що се отнася до сигурността и като се има предвид опитът ѝ в тази област, Агенцията следва да отговаря за осигуряването, посредством своя Съвет за акредитация на сигурността, на акредитацията на сигурността за правителствените услуги и инфраструктура. Освен това, след постигането на оперативна готовност на Агенцията, по-специално от гледна точка на осигуряването на подходящо равнище на човешки ресурси, Агенцията следва да изпълнява задачите, които са ѝ възложени от Комисията. Когато е възможно, Агенцията следва да използва своя експертен опит, например в рамките на дейностите на европейската глобална навигационна спътникова система (ЕГНСС). При възлагането на задачи на Агенцията следва да се предоставят подходящи човешки, административни и финансови ресурси, за да може тя да изпълнява изцяло своите задачи и мисии.

(55) С цел да се осигури експлоатацията на правителствената инфраструктура и да се улесни предоставянето на правителствени услуги, на Агенцията следва да се разреши да възлага, чрез споразумения за финансов принос, специфични дейности на други субекти, в рамките на съответните им области на компетентност, при спазване на условията за непряко управление, които се прилагат за Комисията, както е предвидено във Финансовия регламент.

(56) ЕКА е международна организация с богат експертен опит в областта на космическото пространство, включително в областта на спътниковите комуникации, и поради това тя е важен партньор в изпълнението на различните аспекти на космическата политика на Съюза. В тази връзка ЕКА следва да може да осигурява експертен опит на Комисията, включително за подготовката на спецификациите и изпълнението на техническите аспекти на програмата. За тази цел на ЕКА следва да бъде възложен надзор на дейностите по разработване и валидиране в рамките на програмата и оказване на подкрепа за оценката на договорите, сключени в контекста на изпълнението на програмата.

(57) Предвид значението на свързаните с космическото пространство дейности за икономиката на Съюза и живота на гражданите на Съюза, постигането и поддържането на висока степен на сигурност следва да бъде ключов приоритет на програмата, по-специално с оглед на защитата на интересите на Съюза и на неговите държави членки, включително по отношение на класифицираната и чувствителната некласифицирана информация.

(58) Предвид специфичния експертен опит, с който разполага ЕСВД, и редовните ѝ контакти с органи на трети държави и международни организации, ЕСВД следва да може да подпомага Комисията при изпълнението на някои задачи във връзка със сигурността на програмата в областта на външните отношения в съответствие с Решение 2010/427/ЕС на Съвета ([19]).

([19]) Решение 2010/427/ЕС на Съвета от 26 юли 2010 г. за определяне на организацията и функционирането на Европейската служба за външна дейност (ОВ L 201, 3.8.2010 г., стр. 30).

(59) Без да засяга отговорността в областта на националната сигурност, която принадлежи единствено на държавите членки, както е предвидено в член 4, параграф 2 от ДЕС, и правото на държавите членки да закрилят основните интереси на своята сигурност в съответствие с член 346 от ДФЕС, следва да се определи конкретно управление на сигурността, за да се осигури безпрепятственото прилагане на програмата. Това управление следва да се основава на три основни принципа. На първо място, абсолютно необходимо е богатият и уникален опит на държавите членки в областта на сигурността да бъде взет предвид във възможно най-голяма степен. На второ място, с цел предотвратяване на конфликти на интереси и на евентуални недостатъци при прилагането на правилата за сигурност оперативните функции следва да бъдат отделени от функциите, свързани с акредитация на сигурността. На трето място, субектът, който отговаря за управлението на цялата инфраструктура на програмата или на част от нея, е и най-подходящ да управлява сигурността на възложените му задачи. Сигурността на програмата ще се основава на опита, натрупан при прилагането на космическата програма на Съюза през последните години. Доброто управление на сигурността изисква също така ролите да бъдат правилно разпределени между различните участници. Тъй като отговаря за програмата, Комисията, без да засяга прерогативите на държавите членки в областта на националната сигурност, следва да определи заедно с държавите членки общите изисквания за сигурност, приложими за програмата. По-специално в областта на класифицираната информация управлението на сигурността на програмата следва да отразява съответните роли и области на компетентност на Съвета и на държавите членки при оценката и одобряването на криптографски продукти за защита на КИЕС.

(60) Киберсигурността и физическата сигурност на инфраструктурата на програмата, както наземно базираната, така и базираната в космоса, и създаването на резервна физическа инфраструктура, са от ключово значение, за да се гарантира непрекъснатостта на услугата и на операциите на системата. Поради това при определянето на общите изисквания за сигурност следва да бъде надлежно взета предвид необходимостта от защита на системата и нейните услуги срещу кибератаки и заплахи за спътниците, включително чрез използване на нови технологии и чрез подкрепа на реагирането и възстановяването при кибератаки.

(61) Когато е целесъобразно, след анализа на риска и заплахите, Комисията следва да определи структура за наблюдение на сигурността. Тази структура за наблюдение на сигурността следва да бъде субектът, изпълняващ указанията, разработени в обхвата на Решение (ОВППС) 2021/698 на Съвета ([20]).

(62) Без да се засягат прерогативите на държавите членки в областта на националната сигурност, Комисията и върховният представител, всеки в съответната си област на компетентност, следва да гарантират сигурността на програмата в съответствие с настоящия регламент и, когато е приложимо, с Решение (ОВППС) 2021/698.

(63) Правителствените услуги, предоставяни от програмата, ще се използват от участниците от правителствения сектор от Съюза в мисии и операции от критично значение за сигурността, отбраната и безопасността, както и за защитата на критична инфраструктура. Поради това такива услуги и инфраструктура следва да подлежат на акредитация за сигурност.

(64) Крайно необходимо е дейностите по акредитация на сигурността да се извършват в рамките на колективна отговорност за сигурността на Съюза и на неговите държави членки, като се полагат усилия за постигане на консенсус и се осигурява участието на всички, които имат отношение към въпроса за сигурността, и е необходимо да бъде въведена процедура за непрекъснато наблюдение на риска. Необходимо е също така техническите дейности по акредитация на сигурността да бъдат изпълнявани от специалисти, които притежават необходимата квалификация за извършване на акредитация на сложни системи и имат разрешение за достъп на подходящото ниво.

(65) Съгласно член 17 от ДЕС Комисията отговаря за управлението на програмите, което в съответствие с правилата, определени във Финансовия регламент, може да бъде вторично делегирано на трети страни в режим на непряко управление. В този контекст е необходимо Комисията да гарантира, че задачите, извършвани от трети страни за изпълнение на програмата в режим на непряко управление, не накърняват сигурността на програмата, по-специално по отношение на контрола на класифицираната информация. Поради това следва да се поясни, че когато Комисията възлага на ЕКА изпълнението на задачи по програмата, съответните споразумения за финансов принос трябва да гарантират, че класифицираната информация, генерирана от ЕКА, се счита за КИЕС в съответствие с Решение 2013/488/ЕС на Съвета ([21]) и Решение (ЕС, Евратом) 2015/444 на Комисията ([22]), и е създадена под ръководството на Комисията.

([20]) Решение (ОВППС) 2021/698 на Съвета от 30 април 2021 г. за сигурността на системите и услугите, които се разгръщат, експлоатират и използват в рамките на космическата програма на Съюза и които могат да засегнат сигурността на Съюза, и за отмяна на Решение 2014/496/ОВППС (ОВ L 170, 12.5.2021 г., стр. 178).

([21]) Решение 2013/488/ЕС на Съвета от 23 септември 2013 г. относно правилата за сигурност за защита на класифицирана информация на ЕС (ОВ L 274, 15.10.2013 г., стр. 1).

([22]) Решение (ЕС, Евратом) 2015/444 на Комисията от 13 март 2015 г. относно правилата за сигурност за защита на класифицираната информация на ЕС (ОВ L 72, 17.3.2015 г., стр. 53).

(66) Правителствените услуги на програмата биха могли да се използват от участници от Съюза и от държавите членки в критични за сигурността и безопасността мисии и операции. Поради това, за да се защитят основните интереси на Съюза и неговите държави членки в областта на сигурността, са необходими мерки за осигуряване на необходимото равнище на независимост от трети страни (трети държави и субекти от трети държави), които да обхващат всички елементи на програмата. Тези мерки може да включват космическите и наземните технологии на равнище компонент, подсистема или система, производствените отрасли, собствениците и операторите на космически системи и физическото местоположение на компонентите на наземната система.

(67) Държавите, членуващи в Европейската асоциация за свободна търговия (ЕАСТ), които членуват и в Европейското икономическо пространство (ЕИП), присъединяващите се държави, държавите кандидатки и потенциалните кандидатки, както и държавите, обхванати от европейската политика за съседство, и други трети държави могат да получат разрешение да участват в програмата само въз основа на споразумение, което да бъде сключено в съответствие с член 218 от ДФЕС.

(68) В съответствие с Решение (ЕС) 2021/1764 на Съвета ([23]) лица и субекти, установени в отвъдморски държави или територии, имат право да получават финансиране при спазване на правилата и целите на програмата и на евентуалните договорености, приложими по отношение на държавата членка, с която е свързана съответната отвъдморска държава или територия.

(69) В съответствие с точки 22 и 23 от Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество ([24]) програмата следва да се подложи на оценка въз основа на информацията, събрана в съответствие със специалните изисквания за мониторинг, като същевременно се избягват административната тежест, по-специално за държавите членки, и свръхрегулирането. Когато е целесъобразно, тези изисквания следва да включват измерими показатели, които да служат като основа за оценяване на последиците на програмата. При оценката на програмата следва да се вземат предвид констатациите от оценката на космическата програма на Съюза, отнасяща се до компонента GOVSATCOM, извършена в рамките на Регламент (ЕС) 2021/696.

(70) За да се гарантира постоянната адекватност на показателите за докладване на напредъка по програмата, както и на рамката за мониторинг и оценка на програмата, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС за изменение на приложението към настоящия регламент във връзка с показателите, за допълване на настоящия регламент с разпоредби относно създаването на рамка за мониторинг и оценка и за допълване на настоящия регламент чрез уточняване на характеристиките на базата данни на космическите активи на програмата, както и на методологията и процесите за нейното поддържане и актуализиране. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложени в Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество. По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.

(71) В интерес на доброто публично управление и предвид полезното взаимодействие между програмата и компонента GOVSATCOM, програмният комитет, създаден в рамките на Регламент (ЕС) 2021/696 в състава му по въпросите на GOVSATCOM, следва да служи и като комитет за целите на програмата. По въпроси, свързани със сигурността на програмата, програмният комитет следва да заседава в специален състав по сигурността.

([23]) Решение (ЕС) 2021/1764 на Съвета от 5 октомври 2021 г. за асоцииране на отвъдморските страни и територии към Европейския съюз, включително отношенията между Европейския съюз, от една страна, и Гренландия и Кралство Дания, от друга страна (Решение за отвъдморското асоцииране, включително Гренландия) (ОВ L 355, 7.10.2021 г., стр. 6).

([24]) ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

(72) Тъй като доброто публично управление изисква единно управление на програмата, ускорен процес на вземане на решения и равен достъп до информация, представителите на субектите, на които са възложени задачи по изпълнението на програмата, биха могли да участват като наблюдатели в работата на програмния комитет, създаден при прилагане на Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета ([25]). По същите причини представителите на трети държави и на международни организации, сключили международно споразумение със Съюза, свързано с програмата, биха могли да участват в работата на програмния комитет, при спазване на определени ограничения, свързани със сигурността, и в съответствие с условията, предвидени в едно такова споразумение. Представителите на субектите, на които са възложени свързани с програмата задачи, на трети държави и на международни организации не следва да имат право да участват в процедурите по гласуване в рамките на програмния комитет. Условията за участие на наблюдатели и *ad hoc* участници следва да бъдат определени в процедурния правилник на програмния комитет.

(73) За да се гарантират еднакви условия за изпълнение на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия във връзка с приемането на подробните правила относно предоставянето на правителствените услуги, оперативните изисквания за правителствените услуги, портфолиото на правителствените услуги, решенията за финансов принос във връзка със споразуменията за финансов принос и работните програми, както и установяването на допълнителни изисквания за участието на трети държави и международни организации в програмата. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011.

(74) Като общо правило правителствените услуги, които са основани на правителствената инфраструктура, следва да се предоставят безплатно на оправомощените от правителствата ползватели. Капацитетът за тези услуги обаче е ограничен. Ако след анализ Комисията стигне до заключението, че съществува недостиг на капацитет, следва да ѝ бъде разрешено да приеме политика за таксуване в надлежно обосновани случаи, в които търсенето надвишава капацитета за достъп, като част от тези подробни правила за предоставяне на услугите, за да се постигне съответствие между търсенето и предлагането на услугите. За да се гарантират еднакви условия за изпълнение на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия във връзка с приемането на такава политика за таксуване. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011.

(75) За да се гарантират еднакви условия за изпълнение на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия във връзка с изготвянето на мерки, необходими за определяне на местоположението на центровете, принадлежащи към наземно базираната правителствена инфраструктура. При избора на такива местоположения Комисията следва да може да вземе предвид оперативните изисквания и изискванията за сигурност, както и съществуващата инфраструктура. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011.

(76) За да се гарантират еднакви условия за изпълнението на настоящия регламент, на Комисията следва да се предоставят изпълнителни правомощия относно определянето на общите изисквания за сигурност. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011. Държавите членки следва да могат да упражняват максимален контрол върху общите изисквания за сигурност на програмата. При приемането на актове за изпълнение в областта на сигурността на програмата Комисията следва да се подпомага от програмния комитет, който заседава в специален състав по сигурността. Като се има предвид чувствителният характер на въпросите, свързани със сигурността, председателят на програмния комитет следва да се стреми да намира решения, които да се ползват с възможно най-широка подкрепа в рамките на програмния комитет. Комисията не следва да приема актове за изпълнение за определяне на общите изисквания за сигурност на програмата в случаите, когато програмният комитет не е дал становище. Когато участието на състава по сигурността на програмния комитет е предвидено по друг начин, това участие следва да се осъществява в съответствие с процедурния правилник на програмния комитет.

(77) Програмата допълва съществуващата космическа програма на Съюза, като интегрира и разширява нейните цели и действия за създаване на сигурна и базирана в космоса система за свързаност за Съюза. Това следва да бъде взето предвид при оценката на програмата.

([25]) Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

(78) Доколкото целите на настоящия регламент не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а поради обхвата и последиците от действието, които надхвърлят финансовия и техническия капацитет на всяка една отделна държава членка, могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от ДЕС. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигане на тези цели.

(79) Програмата следва да бъде създадена за срок от пет години, за да се съгласува нейната продължителност с тази на многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г., установена с Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета ([26]) (наричана по-нататък „МФР за периода 2021—2027 г.“).

(80) За да се даде възможност изпълнението на настоящия регламент да започне възможно най-скоро с оглед на постигането на целите му, той следва да влезе в сила по спешност,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

Общи разпоредби

Член 1

Предмет

С настоящия регламент се създава Програмата на Съюза за сигурна свързаност (наричана по-нататък „програмата“) за оставащата част от МФР за периода 2021—2027 г. С него се определят целите на програмата, бюджетът за периода 2023—2027 г., формите на финансиране от Съюза и правилата за предоставяне на такова финансиране, както и правилата за изпълнение на програмата, като се взема предвид Регламент (ЕС) 2021/696.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

1) „космически летателен апарат“ означава космически летателен апарат съгласно определението в член 2, точка 1 от Регламент (ЕС) 2021/696;

2) „космически отпадъци“ означава космически отпадъци съгласно определението в член 2, точка 4 от Регламент (ЕС) 2021/696;

3) „полезен товар“ означава оборудване, носено от космически летателен апарат за целите на изпълнението на конкретна мисия в космическото пространство;

4) „ космическа екосистема“ означава мрежа от взаимодействащи си предприятия, извършващи дейност във веригите за създаване на стойност в космическия сектор, от най-малките стартиращи предприятия до най-големите предприятия, която обхваща сегментите нагоре и надолу по веригата на космическия пазар;

5) „европейска квантова комуникационна инфраструктура“ или „EuroQCI “ означава взаимосвързана базирана в космоса, наземно базирана и наземна инфраструктура, интегрирана в системата за сигурна свързаност, при която се използват квантови технологии;

6) „център за GOVSATCOM“ означава център за GOVSATCOM съгласно определението в член 2, точка 23 от Регламент (ЕС) 2021/696;

7) „ Агенцията“ означава Агенцията на Европейския съюз за космическата програма, създадена с Регламент (ЕС) 2021/696;

([26]) Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета от 17 декември 2020 г. за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2021 – 2027 (ОВ L 433 I, 22.12.2020 г., стр. 11).

8) „класифицирана информация на ЕС“ или „КИЕС“ означава класифицирана информация на ЕС или КИЕС съгласно определението в член 2, точка 25 от Регламент (ЕС) 2021/696;

9) „чувствителна некласифицирана информация“ означава чувствителна некласифицирана информация съгласно определението в член 2, точка 26 от Регламент (ЕС) 2021/696;

10) „операция за смесено финансиране“ означава операция за смесено финансиране съгласно определението в член 2, точка 27 от Регламент (ЕС) 2021/696.

Член 3

Цели на програмата

1. Общите цели на програмата са следните:

а) гарантиране на предоставянето и наличието в дългосрочен план на територията на Съюза и в световен мащаб на непрекъснат достъп до сигурни, автономни, висококачествени, надеждни и разходноефективни правителствени услуги за спътникови комуникации за оправомощените от правителствата ползватели чрез създаване на многоорбитална система за сигурна свързаност под граждански контрол и чрез подкрепа на защитата на критични инфраструктури по смисъла на Директива 2008/114/ЕО на Съвета ([27]), ситуационната осведоменост, външната дейност, управлението на кризи и приложенията, които са от критично значение за икономиката, околната среда, сигурността и отбраната, като по този начин се повишава устойчивостта и автономността на Съюза и на държавите членки и се укрепва тяхната технологична и промишлена база в областта на спътниковите комуникации, като същевременно се избягва прекомерна зависимост от решения извън Съюза, по-специално по отношение на критичната инфраструктура и достъпа до космическото пространство;

б) осигуряване на възможност за предоставянето на търговски услуги или услуги, предлагани на оправомощените от правителствата ползватели, въз основа на търговска инфраструктура при пазарни условия от частния сектор в съответствие с приложимото право на Съюза в областта на конкуренцията, за да се улесни, *inter alia*, по-нататъшното развитие на високоскоростния широколентов достъп и безпрепятствената свързаност в световен мащаб, както и премахването на мъртвите зони в комуникациите и засилването на сближаването между териториите на държавите членки, като същевременно се преодолее цифровото разделение и се допринесе, по целесъобразност, за постигането на общите цели, посочени в член 3 от Директива (ЕС) 2018/1972.

2. Специфичните цели на програмата са следните:

а) допълване и интегриране на съществуващия и бъдещия капацитет на компонента GOVSATCOM в системата за сигурна свързаност;

б) подобряване на устойчивостта, сигурността и автономността на комуникационните услуги на Съюза и на държавите членки;

в) доразвиване и постепенно интегриране на EuroQCI в системата за сигурна свързаност;

г) гарантиране на правото на използване на орбитални слотове и съответни честоти;

д) повишаване на надеждността на комуникационните услуги на Съюза и на държавите членки и киберустойчивостта на Съюза чрез разработване на резервна инфраструктура, пасивна, проактивна и реактивна киберзащита и оперативна киберсигурност и защитни мерки срещу киберзаплахи, както и други мерки срещу заплахи от електромагнитни смущения;

е) създаване на условия, когато е възможно, за разработването на комуникационни и допълнителни некомуникационни услуги, по-специално чрез подобряване на компонентите на космическата програма на Съюза, създаване на полезни взаимодействия между тях и разширяване на техния капацитет и услуги, както и за разработването на некомуникационни услуги, които да бъдат предоставяни на държавите членки чрез прием на допълнителни спътникови подсистеми, включително полезни товари;

ж) насърчаване на иновациите, ефикасността, както и разработването и използването на революционни технологии и иновативни бизнес модели в цялата европейска космическа екосистема, включително участници в инициативата „Ново космическо пространство“, нови участници, стартиращи предприятия и МСП, с цел укрепване на конкурентоспособността на космическия сектор на Съюза;

з) подобряване на сигурната свързаност в географски райони от стратегически интерес, като например Африка и Арктика, регионите на Балтийско, Черно, Средиземно море и Атлантическия океан;

([27]) Директива 2008/114/ЕО на Съвета от 8 декември 2008 г. относно установяването и означаването на европейски критични инфраструктури и оценката на необходимостта от подобряване на тяхната защита (ОВ L 345, 23.12.2008 г., стр. 75).

и) повишаване на безопасността и устойчивостта на дейностите в космическото пространство чрез прилагане на подходящи мерки за гарантиране и насърчаване на отговорно поведение в космическото пространство при изпълнението на програмата, включително чрез стремеж да се предотврати увеличаването на космическите отпадъци.

3. Приоритизирането и разработването на допълнителните некомуникационни услуги, посочени в параграф 2, буква е) от настоящия член, и съответното им финансиране трябва да са в съответствие с целите на Регламент (ЕС) 2021/696 и се разглеждат от съответния състав на програмния комитет, както е посочено в Регламент (ЕС) 2021/696.

Член 4

Дейности по програмата

1. Предоставянето на правителствените услуги, посочени в член 10, параграф 1, се осигурява чрез следните поетапни дейности, които допълват и интегрират компонента GOVSATCOM в системата за сигурна свързаност:

а) дейности по определяне, проектиране, разработване, валидиране и свързано с тях внедряване за изграждането на базираната в космоса и наземно базираната инфраструктура, необходима за предоставянето на първите правителствени услуги до 2024 г.;

б) дейности по постепенно внедряване, с които да се завърши изграждането на базираната в космоса и наземно базираната инфраструктура, необходима за предоставянето на модерни правителствени услуги, за да се отговори на нуждите на оправомощените от правителствата ползватели възможно най-скоро, с цел постигане на пълен оперативен капацитет до 2027 г.;

в) разработване и внедряване на EuroQCI с цел постепенното ѝ интегриране в системата за сигурна свързаност;

г) дейности по експлоатация за предоставяне на правителствени услуги, включващи управлението, поддръжката, непрекъснатото усъвършенстване и защита на базираната в космоса и наземно базираната инфраструктура, включително управлението на попълването и неактуалността;

д) разработване на бъдещи поколения на базираната в космоса и наземно базираната инфраструктура и развитие на правителствените услуги.

2. Предоставянето на търговски услуги се осигурява от изпълнителите, посочени в член 19.

Член 5

Инфраструктура на системата за сигурна свързаност

1. Системата за сигурна свързаност се създава чрез определяне, проектиране, разработване, изграждане и експлоатация на многоорбитална инфраструктура за свързаност, адаптирана към промените в търсенето на спътникови комуникации от страна на правителството и предлагаща ограничено закъснение. Тази система е модулна, за да изпълнява целите, определени в член 3, и за да създаде портфолиото на правителствените услуги, предвидени в член 10, параграф 1. Тя допълва и интегрира съществуващия и бъдещия капацитет, използван в рамките на компонента GOVSATCOM. Тя се състои от правителствена инфраструктура, както е посочено в параграф 2 от настоящия член, и от търговска инфраструктура, както е посочено в параграф 4 от настоящия член.

2. Правителствената инфраструктура на системата за сигурна свързаност включва всички свързани наземни и космически активи, които са необходими за предоставянето на правителствени услуги, както е установено в член 10, параграф 1, букви а) и б) от настоящия регламент, включително следните активи:

а) спътници или спътникови подсистеми, включително полезни товари;

б) EuroQCI;

в) инфраструктура за наблюдение на сигурността на правителствената инфраструктура и правителствените услуги;

г) наземно базирана инфраструктура за предоставянето на услуги на оправомощените от правителствата ползватели, включително инфраструктурата на наземния сегмент на GOVSATCOM, която трябва да бъде разширена, по-специално центровете за GOVSATCOM, посочени в член 67 от Регламент (ЕС) 2021/696.

Правителствената инфраструктура приема, по целесъобразност, допълнителни спътникови подсистеми, по-специално полезни товари, които могат да бъдат използвани като част от базираната в космоса инфраструктура на компонентите на космическата програма на Съюза, посочени в член 3 от Регламент (ЕС) 2021/696, по реда и условията, определени в посочения регламент, както и спътникови подсистеми, използвани за предоставянето на некомуникационни услуги на държавите членки.

3. При необходимост Комисията приема чрез актове за изпълнение мерките, необходими за определяне на местоположението на центровете, принадлежащи към наземно базираната правителствена инфраструктура, в съответствие с общите изисквания за сигурност, посочени в член 30, параграф 3 от настоящия регламент, чрез открит и прозрачен процес. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 47, параграф 3 от настоящия регламент.

С цел да се защитят интересите на Съюза и неговите държави членки в областта на сигурността посочените в първа алинея от настоящия параграф центрове се разполагат, когато е възможно, на територията на държавите членки и се уреждат от споразумение за прием под формата на административно споразумение между Съюза и съответната държава членка.

Когато не е възможно центровете да бъдат разположени на територията на държавите членки, Комисията може да определи местоположението на тези центрове на територията на държавите, членуващи в ЕАСТ, които членуват и в ЕИП, или на територията на друга трета държава, при условие че е налице споразумение за прием между Съюза и съответната трета държава, сключено в съответствие с член 218 от ДФЕС.

Независимо от първа алинея от настоящия параграф, местоположението на центровете за GOVSATCOM се определя в съответствие с член 67, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/696.

4. Търговската инфраструктура на системата за сигурна свързаност включва всички базирани в космоса и наземно базирани активи, различни от тези, които са част от правителствената инфраструктура. Търговската инфраструктура не нарушава ефективността или сигурността на правителствената инфраструктура. Търговската инфраструктура и всички свързани с нея рискове се финансират изцяло от изпълнителите, посочени в член 19, с оглед на изпълнението на целта, посочена в член 3, параграф 1, буква б).

5. С цел да се защитят интересите на Съюза в областта на сигурността, космическите активи на правителствената инфраструктура се изстрелват от съществуващи и бъдещи доставчици на услуги, включително доставчици, използващи малки ракети носители и миниракети носители, които отговарят на условията за допустимост и участие, определени в член 22, и само при обосновани изключителни обстоятелства – от територията на трета държава.

Член 6

Собственост и използване на активите

1. Съюзът е собственик на всички материални и нематериални активи, които са част от правителствената инфраструктура, разработена по програмата, както е посочено в член 5, параграф 2 и член 19, параграф 10, с изключение на наземната инфраструктура за EuroQCI, която е собственост на държавите членки. За тази цел Комисията гарантира, че в договорите, споразуменията и други договорености, свързани с дейностите, които могат да доведат до създаването или разработването на такива активи, се съдържат разпоредби, гарантиращи собствеността на Съюза върху посочените активи.

2. Комисията гарантира, че Съюзът има следните права:

а) правото на използване на честотите, необходими за предаването на сигналите, генерирани от правителствената инфраструктура, в съответствие с приложимите законови и подзаконови разпоредби и съответните лицензионни споразумения, осигурено чрез съответните резервации за честоти, представени от държавите членки, които остават под отговорността на държавите членки;

б) правото да се дава приоритет на предоставянето на правителствените услуги пред търговските услуги, в съответствие с реда и условията, които трябва да бъдат установени в договорите, посочени в член 19, и като се вземат предвид нуждите на оправомощените от правителствата ползватели, посочени в член 12, параграф 1.

3. Комисията се стреми да сключва договори, споразумения или други договорености с трети страни, включително с изпълнителите, посочени в член 19, във връзка с:

а) вече съществуващите права на собственост по отношение на материални и нематериални активи, които са част от правителствената инфраструктура;

б) придобиването на правата на собственост или лицензионните права по отношение на други материални и нематериални активи, необходими за изграждането на правителствената инфраструктура.

4. Когато активите, посочени в параграфи 1, 2 и 3, представляват права върху интелектуална собственост, Комисията ги управлява възможно най-ефективно, като отчита следното:

а) необходимостта от закрила и придаване на стойност на активите;

б) законните интереси на всички заинтересовани страни;

в) необходимостта от гарантиране на конкурентни и добре функциониращи пазари и разработване на нови технологии;

г) необходимостта от непрекъснатост на предоставяните от програмата услуги.

5. По целесъобразност Комисията гарантира, че в съответните договори, споразумения и други договорености е включена възможността за прехвърляне на тези права върху интелектуална собственост на трети страни или за предоставяне на лицензи за тези права на трети страни, включително на създателя на интелектуалната собственост, както и че тези трети страни могат свободно да се ползват от тези права, когато това е необходимо за изпълнението на техните задачи съгласно настоящия регламент.

Член 7

Действия в подкрепа на иновативна и конкурентоспособна космическа екосистема на Съюза

1. В съответствие с целта, посочена в член 3, параграф 2, буква ж) от настоящия регламент, по програмата се подкрепя иновативна и конкурентоспособна космическа екосистема на Съюза, включително инициативата „Ново космическо пространство“, и по-специално дейностите, предвидени в член 6 от Регламент (ЕС) 2021/696.

2. Комисията насърчава иновациите в космическата екосистема на Съюза, включително инициативата „Ново космическо пространство“ през целия срок на действие на програмата, като:

а) установява критерии за възлагане на договорите, посочени в член 19, като гарантира най-широко участие на стартиращи предприятия и МСП от целия Съюз и по цялата верига за създаване на стойност;

б) предвижда изискване изпълнителите, посочени в член 19, да представят план за максимално увеличаване, в съответствие с член 21, на включването на нови участници, стартиращи предприятия и МСП от целия Съюз в дейностите по договорите, посочени в член 19;

в) предвижда изискване чрез договорите, посочени в член 19, новите участници, стартиращите предприятия, МСП и дружествата със средна пазарна капитализация от целия Съюз да могат да предоставят свои собствени услуги на крайните ползватели;

г) насърчава използването и разработването на отворени стандарти, технологии с отворен код и оперативна съвместимост в архитектурата на системата за сигурна свързаност, за да се даде възможност за полезни взаимодействия, оптимизиране на разходите, подобряване на надеждността, стимулиране на иновациите и извличане на ползи от широката конкуренция;

д) насърчава разработването и производството в Съюза на критични технологии, необходими за използването на правителствените услуги.

3. Наред с това Комисията:

а) подкрепя възлагането и обединяването на договори за услуги за нуждите на програмата с цел мобилизиране и стимулиране на частни инвестиции в дългосрочен план, включително чрез съвместно възлагане на обществени поръчки;

б) насърчава и поощрява по-засилено участие на жените и определя цели за равенство и приобщаване в документацията за обществена поръчка;

в) допринася за развитието на задълбочени умения в области, свързани с космическото пространство, и за обучителни дейности.

Член 8

Екологична устойчивост и устойчивост на космическото пространство

1. При изпълнението на програмата се гарантира екологичната устойчивост и устойчивостта на космическото пространство. За тази цел договорите и процедурите, посочени в член 19, включват разпоредби относно:

а) свеждането до минимум на емисиите на парникови газове, генерирани от разработването, производството и внедряването на инфраструктурата;

б) създаването на схема за компенсиране на оставащите емисии на парникови газове;

в) подходящи мерки за намаляване на видимото и невидимото радиационно замърсяване, причинено от космически летателни апарати, което може да попречи на астрономическите наблюдения или на друг вид изследвания и наблюдения;

г) използването на подходящи технологии за избягване на сблъсък за космическите летателни апарати;

д) представянето и изпълнението на всеобхватен план за намаляване на космическите отпадъци преди етапа на внедряване, включително данни за орбитално позициониране, за да се гарантира избягването на космически отпадъци от спътниците от мрежата.

2. Договорите и процедурите, посочени в член 19 от настоящия регламент, включват задължение за предоставяне на данни, по-специално данни за астрономическите таблици и планираните маневри, на субектите, отговарящи за изготвянето на информацията от КНП съгласно определението в член 2, точка 10 от Регламент (ЕС) 2021/696 и услугите за КНП, посочени в член 55 от същия регламент.

3. Комисията гарантира, че се поддържа всеобхватна база данни за космическите активи на програмата, която съдържа по-специално данни, свързани с аспектите на екологичната устойчивост и устойчивостта на космическото пространство.

4. Комисията приема делегирани актове в съответствие с член 45 за допълване на настоящия регламент чрез определяне на характеристиките и установяване на методологията и процесите за поддържане и актуализиране на базата данни, посочена в параграф 3 от настоящия член.

5. Обхватът на делегираните актове, приети в съответствие с параграф 4, се ограничава до:

а) космическите активи, които са собственост на Съюза, както е посочено в член 5, параграф 2 и член 19, параграф 10;

б) космическите активи, които са собственост на изпълнителите, посочени в член 19, както е посочено в член 5, параграф 4 и член 19, параграф 10.

ГЛАВА II

Услуги и участници

Член 9

Правителствени услуги

1. Правителствени услуги се предоставят на участниците в програмата, посочени в член 11, параграфи 1, 2 и 3.

2. Комисията приема чрез актове за изпълнение подробни правила за предоставянето на правителствени услуги, като взема предвид член 66 от Регламент (ЕС) 2021/696, въз основа на консолидираното търсене във връзка с настоящите и очакваните нужди от различните услуги, установени заедно с държавите членки, и динамичното разпределение на ресурсите и приоритизирането на правителствените услуги между различните участници в програмата в зависимост от уместността и критичното значение на нуждите на ползвателите и, когато е целесъобразно, разходната ефективност.

3. Правителствените услуги, посочени в член 10, параграф 1, се предоставят безплатно на оправомощените от правителствата ползватели.

4. Комисията закупува при пазарни условия услугите, посочени в член 10, параграф 2, в съответствие с приложимите разпоредби на Финансовия регламент, с цел да се гарантира предоставянето на тези услуги на всички държави членки. Точният капацитет и разпределение на бюджетни средства за тези услуги се определят в акта за изпълнение, посочен в параграф 2 от настоящия член, въз основа на данните, предоставени от държавите членки.

5. Чрез дерогация от параграф 3 от настоящия член, в надлежно обосновани случаи, когато това е строго необходимо за постигане на съответствие между търсенето и предлагането на правителствени услуги, Комисията приема чрез актове за изпълнение политика за таксуване, която е в съответствие с политиката за таксуване, посочена в член 63, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/696.

При приемането на политика за таксуване Комисията гарантира, че предоставянето на правителствените услуги не нарушава конкуренцията, че няма недостиг на правителствени услуги и че установената цена няма да доведе до свръхкомпенсация на изпълнителите, посочени в член 19.

6. Актовете за изпълнение, посочени в параграфи 2 и 5 от настоящия член, се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 47, параграф 3.

7. Постепенното предоставяне на правителствени услуги се осигурява, както е предвидено в портфолиото на услугите, посочено в член 10, параграф 1, в зависимост от наличната инфраструктура на системата за сигурна свързаност, след изпълнението на дейностите, определени в член 4, параграф 1, букви а) и б), и надграждането и използването на съществуващите услуги и капацитет, според случая.

8. При предоставянето на правителствени услуги се гарантира равното третиране на държавите членки в съответствие с техните нужди, както е посочено в член 25, параграф 7.

Член 10

Портфолио на правителствените услуги

1. Портфолиото на правителствените услуги се определя в съответствие с параграф 4 от настоящия член. То се състои най-малко от следните категории услуги и допълва портфолиото на услугите за GOVSATCOM, посочено в член 63, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/696:

а) услуги, ограничени до оправомощени от правителствата ползватели въз основа на правителствената инфраструктура, които изискват високо ниво на сигурност и които не са подходящи за услуги, посочени в параграф 2 от настоящия член, като например надеждни услуги в световен мащаб с ограничено закъснение или надеждно препредаване на космически данни;

б) квантови комуникационни услуги, като например услуги за QKD.

2. Портфолиото на правителствените услуги се състои и от услуги, предлагани на оправомощени от правителствата ползватели въз основа на търговската инфраструктура, например сигурна услуга в световен мащаб с ограничено закъснение или теснолентова услуга в световен мащаб.

3. Портфолиото на правителствените услуги включва също така техническите спецификации за всяка категория услуги, като например географски обхват, честота, широчина на честотната лента, оборудване на ползвателите и характеристики във връзка със сигурността.

4. Комисията приема чрез актове за изпълнение портфолиото на правителствените услуги. Тези актове за изпълнение се основават на оперативните изисквания, посочени в параграф 5 от настоящия член, на данните от държавите членки и на общите изисквания за сигурност, посочени в член 30, параграф 3.

Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 47, параграф 3.

5. Комисията приема чрез актове за изпълнение оперативните изисквания за правителствените услуги под формата на технически спецификации и планове за изпълнение, свързани в частност с управлението на кризи, ситуационната осведоменост, управлението на ключовата инфраструктура, включително дипломатическите комуникационни мрежи и комуникационните мрежи в областта на отбраната и други нужди на оправомощените от правителствата ползватели. Тези оперативни изисквания се основават на изискванията на ползвателите на програмата, съобразени с потвърденото търсене, и вземат предвид изискванията, произтичащи от съществуващото оборудване и мрежи на ползвателите, и оперативните изисквания за услугите за GOVSATCOM, приети в съответствие с член 63, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/696. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 47, параграф 3 от настоящия регламент.

6. Редът и условията за предоставянето на услуги чрез търговската инфраструктура и свързаните с това рискове се определят в договорите, посочени в член 19.

Член 11

Участници в програмата и компетентни органи

1. Държавите членки, Съветът, Комисията и ЕСВД са участници в програмата, доколкото те упълномощават ползвателите на правителствените услуги или осигуряват капацитет, обекти или съоръжения.

2. Агенции и органи на Съюза могат да станат участници в програмата, доколкото това е необходимо за изпълнение на задачите им и в съответствие с подробни правила, установени в административно споразумение, сключено между съответната агенция или орган и институцията на Съюза, която осъществява надзор над тази агенция или орган.

3. Трети държави и международни организации могат да станат участници в програмата в съответствие с член 39.

4. Всеки участник в програмата определя един компетентен орган по въпросите на сигурната свързаност.

Счита се, че участниците в програмата изпълняват изискването, посочено в първа алинея„ ако отговарят на следните два критерия:

а) те са също така участници в GOVSATCOM в съответствие с член 68 от Регламент (ЕС) 2021/696;

б) те са определили компетентен орган в съответствие с член 68, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2021/696.

5. Приоритизирането на правителствените услуги между ползвателите, упълномощени от всеки участник в програмата, се определя и изпълнява от съответния участник в програмата.

6. Компетентният орган по въпросите на сигурната свързаност, посочен в параграф 4, гарантира, че:

а) правителствените услуги се използват в съответствие с общите изисквания за сигурност, посочени в член 30, параграф 3;

б) правата на достъп до правителствените услуги са определени и се управляват;

в) оборудването на ползвателите, необходимо за използване на правителствените услуги, и свързаните електронни комуникационни връзки и информация се използват и управляват в съответствие с общите изисквания за сигурност, посочени в член 30, параграф 3;

г) се създава централно звено за връзка, което да подпомага при необходимост съобщаването за рисковете и заплахите за сигурността, по-конкретно за откриването на потенциално опасни електромагнитни смущения, засягащи услугите по програмата.

Член 12

Ползватели на правителствените услуги

1. Следните субекти могат да бъдат оправомощени като ползватели на правителствените услуги:

а) публичен орган на Съюза или на държавите членки или образувание, натоварено с упражняването на публична власт;

б) физическо или юридическо лице, което извършва дейност от името и под контрола на субект, посочен в буква а).

2. Ползвателите на правителствените услуги, посочени в параграф 1 от настоящия член, са надлежно оправомощени от участниците в програмата, посочени в член 11, да използват правителствените услуги и спазват общите изисквания за сигурност, посочени в член 30, параграф 3.

ГЛАВА III

Бюджетни средства и механизми за финансиране

Член 13

Бюджет

1. Финансовият пакет за изпълнението на програмата за периода от 1 януари 2023 г. до 31 декември 2027 г. и за покриване на свързаните рискове е 1,65 милиарда евро по текущи цени.

Сумата, посочена в първа алинея, се разпределя индикативно от МФР за периода 2021—2027 г., както следва:

а) 1 милиард евро от функция 1 (Единен пазар, иновации и цифрова сфера);

б) 0,5 милиарда евро от функция 5 (Сигурност и отбрана);

в) 0,15 милиарда евро от функция 6 (Съседните региони и светът).

2. Програмата се допълва със сума в размер на 0,75 милиарда евро по линия на програма „Хоризонт Европа“, компонента GOVSATCOM и Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество (ИССРМС) с максимален индикативен размер съответно 0,38 милиарда евро, 0,22 милиарда евро и 0,15 милиарда евро. Това финансиране се осъществява в съответствие с целите, правилата и процедурите, установени съответно в Регламент (ЕС) 2021/695, Решение (ЕС) 2021/764 и регламенти (ЕС) 2021/696 и (ЕС) 2021/947.

3. Сумата, посочена в параграф 1, първа алинея от настоящия член, се използва за покриване на всички дейности, необходими за изпълнение на целите, посочени в член 3, параграф 1, буква а), и за покриване на закупуването на услуги, посочено в член 9, параграф 4. Тези разходи могат да покриват също така:

а) проучванията и заседанията на експерти, по-специално за оценяване на съответствието с ограниченията по отношение на разходите и предвидените срокове;

б) информационните и комуникационните дейности, включително корпоративната комуникация за приоритетите на политиката на Съюза, доколкото те имат пряка връзка с целите на настоящия регламент, по-специално с оглед на установяването на полезни взаимодействия с други политики на Съюза;

в) мрежите в областта на информационните технологии, чиято функция е да обработват или обменят информация, и административните мерки за управление, осъществявани от Комисията, включително в областта на сигурността;

г) техническата и административната помощ за изпълнението на програмата, като например дейностите по подготовка, мониторинг, контрол, одит и оценка, включително корпоративни системи за информационни технологии.

4. Действията, за които се получава кумулативно финансиране от различни програми на Съюза, се одитират само веднъж, като се обхващат всички засегнати програми и съответните приложими за тях правила.

5. Бюджетните задължения за дейности, които се осъществяват в период, по-дълъг от една финансова година, могат да се разпределят за няколко години под формата на годишни траншове.

6. Ресурсите, разпределени на държавите членки в режим на споделено управление, могат, по искане на съответната държава членка, да бъдат прехвърлени към програмата при спазване на условията, посочени в член 26 от Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета ([28]). Комисията изпълнява тези средства пряко, в съответствие с член 62, параграф 1, първа алинея, буква а) от Финансовия регламент или непряко, в съответствие с буква в) от посочената алинея. Тези ресурси се използват в полза на съответната държава членка.

Член 14

Кумулативно и алтернативно финансиране

За действие, за което е предоставен финансов принос от друга програма на Съюза, включително средства, предмет на споделено управление, може да бъде предоставен финансов принос и по програмата, при условие че с него не се покриват едни и същи разходи. Правилата на съответната програма на Съюза се прилагат за съответстващия финансов принос за действието. Кумулативното финансиране не надвишава общия размер на допустимите разходи за действието. Подкрепата от различните програми на Съюза може да се изчисли пропорционално в съответствие с документите, определящи условията за подкрепата.

Член 15

Допълнителен финансов принос за програмата

1. За програмата могат да се правят допълнителни финансови вноски или вноски в натура от:

а) агенции и органи на Съюза;

б) държави членки съгласно съответните споразумения;

в) трети държави, участващи в програмата, съгласно съответните споразумения;

г) международни организации съгласно съответните споразумения.

2. Допълнителните финансови вноски, посочени в параграф 1 от настоящия член, и приходите съгласно член 9, параграф 5 от настоящия регламент се разглеждат като външни целеви приходи в съответствие с член 21, параграф 5 от Финансовия регламент.

Член 16

Принос на ЕКА

В съответствие със собствените си вътрешни правила и процедури ЕКА може да допринася чрез своите факултативни програми за дейностите по разработване и валидиране в рамките на програмата, произтичащи от подхода за възлагане на обществени поръчки, посочен в член 19, параграф 1, като същевременно се защитават основните интереси на Съюза и неговите държави членки в областта на сигурността.

([28]) Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

Член 17

Участие на частния сектор

Изпълнителните, посочени в член 19, финансират изцяло търговската инфраструктура, посочена в член 5, с оглед на изпълнението на целта, посочена в член 3, параграф 1, буква б).

Член 18

Изпълнение и форми на финансиране от Съюза

1. Програмата се изпълнява при пряко управление в съответствие с Финансовия регламент или при непряко управление с органите, посочени в член 62, параграф 1, първа алинея, буква в) от Финансовия регламент.

2. Програмата може да предоставя финансиране чрез всяка една от формите, предвидени във Финансовия регламент, по-специално безвъзмездни средства, награди и обществени поръчки. Тя може да предоставя също така финансиране под формата на финансови инструменти в рамките на операции за смесено финансиране.

ГЛАВА IV

Изпълнение на програмата

Член 19

Модел на изпълнение

1. По целесъобразност програмата се изпълнява чрез поетапен подход до приключването на дейностите, предвидени в член 4. Комисията, в сътрудничество с държавите членки, гарантира, че подходът за възлагане на обществени поръчки позволява възможно най-широка конкуренция, за да се насърчи подходящото участие на цялата промишлена верига за създаване на стойност за договорите, свързани с предоставянето на услугите, посочени в член 10, параграф 1, и договорите, свързани със закупуването на услугите, посочени в член 10, параграф 2.

2. Дейностите, посочени в член 4 от настоящия регламент, се изпълняват чрез няколко договора, възложени в съответствие с Финансовия регламент и принципите за възлагане на обществени поръчки съгласно член 20 от настоящия регламент, и могат да бъдат под формата на договори за концесия, доставки, услуги или договори за строителство или смесени договори.

3. Договорите, посочени в настоящия член, се възлагат при пряко или непряко управление и могат да бъдат под формата на междуинституционална поръчка, както е посочено в член 165, параграф 1 от Финансовия регламент, която се възлага от Комисията и Агенцията, при което Комисията поема ролята на водещ възлагащ орган.

4. Подходът за възлагане на обществени поръчки, посочен в параграф 1 от настоящия член, и договорите, посочени в настоящия член, трябва да са в съответствие с актовете за изпълнение, посочени в член 9, параграф 2 и член 10, параграфи 4 и 5.

5. Ако резултатът от подхода за възлагане на обществени поръчки, посочен в параграф 1 от настоящия член, е под формата на договори за концесия, в тези договори за концесия се описват архитектурата на правителствената инфраструктура на системата за сигурна свързаност, ролите, отговорностите, финансовата схема и разпределението на рисковете между Съюза и изпълнителите, като се вземат предвид режимът на собственост съгласно член 6 и финансирането на програмата съгласно глава III.

6. Ако не бъде възложен договор за концесия, Комисията гарантира оптимално изпълнение на целта, посочена в член 3, параграф 1, буква а), като възлага, според случая, договор за доставки, услуги или строителство или смесен договор.

7. Комисията предприема необходимите мерки, за да гарантира непрекъснатост на правителствените услуги, ако изпълнителите, посочени в настоящия член, не са в състояние да изпълнят задълженията си.

8. Когато е целесъобразно, процедурите за възлагане на обществени поръчки за договорите, посочени в настоящия член, могат да се провеждат и под формата на съвместни поръчки с държавите членки в съответствие с член 165, параграф 2 от Финансовия регламент.

9. Договорите, посочени в настоящия член, гарантират по-специално, че при предоставянето на услуги, основаващи се на търговска инфраструктура, се защитават основните интереси на Съюза и общите и специфичните цели на програмата, посочени в член 3. Тези договори включват и подходящи предпазни мерки за избягване на свръхкомпенсация на изпълнителите, посочени в настоящия член, нарушаване на конкуренцията, конфликти на интереси, неоправдана дискриминация или всякакви други скрити непреки предимства. Тези предпазни мерки могат да включват задължението за разделно водене на счетоводство за предоставянето на правителствени услуги и за предоставянето на търговски услуги, включително създаването на отделен правен субект с различна структура от тази на вертикално интегрирания оператор за предоставянето на правителствени услуги, както и осигуряването на открит, справедлив, разумен и недискриминационен достъп до инфраструктурата, необходима за предоставянето на търговски услуги. Договорите гарантират също така, че условията по член 22 са изпълнени през целия им срок на действие.

10. Когато правителствените и търговските услуги разчитат на общи подсистеми или интерфейси за осигуряване на полезни взаимодействия, в договорите, посочени в настоящия член, се определя също кои от тези интерфейси и общи подсистеми са част от правителствената инфраструктура, за да се гарантира защитата на интересите на Съюза и неговите държави членки в областта на сигурността.

Член 20

Принципи за възлагане на обществени поръчки

1. Възлагането на обществени поръчки по програмата се извършва в съответствие с правилата за възлагане на обществени поръчки, установени във Финансовия регламент.

2. При процедурите за възлагане на обществени поръчки за целите на програмата, които допълват принципите, установени във Финансовия регламент, възлагащият орган действа в съответствие със следните принципи:

а) насърчаване във всички държави членки в целия Съюз и по цялата верига на доставките на възможно най-широко и свободно участие на икономически оператори, и по-специално на нови участници, стартиращи предприятия и МСП, включително в случай на използване на подизпълнители от страна на оферентите;

б) гарантиране на ефективна конкуренция в тръжната процедура и избягване, когато е възможно, на зависимостта от един-единствен доставчик, по-специално по отношение на оборудване и услуги от критично значение, като се вземат предвид целите за технологична независимост и непрекъснатост на услугите;

в) спазване на принципите за свободен достъп и конкуренция чрез възлагане на обществени поръчки въз основа на предоставянето на прозрачна и своевременна информация, ясно съобщаване на правилата и процедурите, приложими към обществените поръчки, както и на критериите за подбор и възлагане и всяка друга информация от значение, като се осигуряват еднакви условия на конкуренция за всички потенциални оференти;

г) защитаване на сигурността и обществения интерес на Съюза и неговите държави членки, включително чрез засилване на стратегическата автономност на Съюза, по-специално в технологично отношение, чрез извършване на оценки на риска и прилагане на мерки за намаляване на риска от смущения, например когато е наличен само един доставчик;

д) спазване на общите изисквания за сигурност, посочени в член 30, параграф 3, и допринасяне за защитата на основните интереси на Съюза и неговите държави членки в областта на сигурността;

е) чрез дерогация от член 167 от Финансовия регламент, използване, когато е целесъобразно, на множество източници на доставки, за да се гарантира по-добър цялостен контрол на програмата и на нейните разходи и график;

ж) насърчаване на достъпността, непрекъснатостта и надеждността на услугите;

з) повишаване на безопасността и устойчивостта на дейностите в космическото пространство чрез прилагане на подходящи мерки в съответствие с разпоредбите, предвидени в член 8;

и) гарантиране на ефективното насърчаване на равни възможности за всички, интегрирането на принципа на равенство между половете и на свързаното с пола измерение и стремеж към отстраняване на причините за дисбаланса между половете, като се обръща специално внимание на осигуряването на баланс между половете в комисиите за оценка.

Член 21

Възлагане на подизпълнители

1. С цел насърчаване на нови участници, стартиращи предприятия и МСП в целия Съюз и тяхното трансгранично участие, както и предлагане на възможно най-широк географски обхват, като същевременно се защитава автономността на Съюза, възлагащият орган изисква от оферента да възлага част от договора чрез състезателна тръжна процедура на подходящите равнища на подизпълнение на дружества, които не са част от групата, към която оферентът принадлежи.

2. За договори над 10 милиона евро възлагащият орган гарантира, че най-малко 30 % от стойността на договора се възлага чрез състезателна тръжна процедура на различни равнища на подизпълнение на дружества извън групата на главния оферент, по-специално с цел да се даде възможност за трансграничното участие на МСП в космическата екосистема.

3. Оферентът посочва причините за неизпълнение на искането съгласно параграф 1 или за отклонение от процента, посочен в параграф 2.

4. Комисията информира програмния комитет, посочен в член 47, за изпълнението на целите, посочени в параграфи 1 и 2 от настоящия член, при договори, подписани след 20 март 2023 г.

Член 22

Условия за допустимост и участие за защита на сигурността, целостта и устойчивостта на оперативните системи на Съюза

Условията за допустимост и участие се прилагат по отношение на процедурите за възлагане, провеждани при изпълнението на програмата, когато това е необходимо и целесъобразно за защита на сигурността, целостта и устойчивостта на оперативните системи на Съюза, както е посочено в член 24 от Регламент (ЕС) 2021/696, като се взема предвид целта за насърчаване на стратегическата автономност на Съюза, по-специално по отношение на сферата на ключовите технологии и вериги за създаване на стойност, като същевременно се запазва отворената икономика.

Член 23

Защита на финансовите интереси на Съюза

Когато трета държава участва в програмата въз основа на решение, прието съгласно международно споразумение, или въз основа на друг правен инструмент, третата държава предоставя правата и достъпа, необходими на отговорния разпоредител с бюджетни кредити, OLAF и Сметната палата, за да упражняват в пълна степен съответните си правомощия. По отношение на OLAF тези права включват правото да се извършват разследвания, включително проверки и инспекции на място, както е предвидено в Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013.

ГЛАВА V

Управление на програмата

Член 24

Принципи на управлението

Управлението на програмата се основава на следните принципи:

а) ясно разпределение на задачите и отговорностите между субектите, участващи в изпълнението на програмата;

б) гарантиране на съответствието на управленската структура спрямо специфичните нужди на програмата и мерките, в зависимост от случая;

в) строг контрол върху програмата, включително стриктно придържане към разходите, графика и резултатите от страна на всички субекти съгласно възложените им роли и задачи в съответствие с настоящия регламент;

г) управление, което е прозрачно и осигурява ефективно разходване на средствата;

д) непрекъснатост на услугите и на необходимата инфраструктура, включително наблюдение и управление на сигурността, и защита от съответните заплахи;

е) систематично и структурирано отчитане на нуждите на ползвателите на данните, информацията и услугите, предоставяни от програмата, както и на съответния научен и технологичен напредък;

ж) постоянни усилия за контрол и намаляване на рисковете.

Член 25

Роля на държавите членки

1. Държавите членки могат да допринасят със своята техническа компетентност, ноу-хау и помощ, по-конкретно в областта на безопасността и сигурността, или, ако е уместно и възможно, като предоставят на програмата данните, информацията, услугите, както и инфраструктурата, която се намира на тяхна територия.

2. Когато е възможно, държавите членки се стремят да осигурят съгласуваност и взаимно допълване с програмата на съответните дейности и оперативна съвместимост на техния капацитет в рамките на плановете им за възстановяване и устойчивост съгласно Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ([29]).

3. Държавите членки предприемат всички необходими мерки, за да осигурят безпрепятственото функциониране на програмата.

4. Държавите членки могат да подпомогнат осигуряването и защитата на подходящото равнище на честотите, необходими за програмата.

5. Държавите членки и Комисията могат да си сътрудничат за разширяване на възприемането на предоставяните от програмата правителствени услуги.

6. В сферата на сигурността държавите членки изпълняват задачите, посочени в член 42 от Регламент (ЕС) 2021/696.

7. Държавите членки съобщават оперативните си нужди с цел консолидиране на капацитета и допълнително уточняване на спецификациите на техните правителствени услуги. Те предоставят консултации на Комисията по всеки въпрос в съответните им области на компетентност, по-специално като осигуряват информация за изготвянето на актовете за изпълнение.

8. Комисията може да възлага, чрез споразумения за финансов принос, конкретни задачи на организации на държавите членки, когато тези организации са били определени от съответната държава членка. Комисията приема решенията за финансов принос по отношение на споразуменията за финансов принос чрез актове за изпълнение. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 47, параграф 2.

Член 26

Роля на Комисията

1. Комисията носи цялостната отговорност за изпълнението на програмата, включително в областта на сигурността, без да се засягат прерогативите на държавите членки в областта на националната сигурност. В съответствие с настоящия регламент Комисията определя приоритетите и развитието на програмата съобразно надлежно установените изисквания на ползвателите и осъществява надзор върху изпълнението ѝ, без да се засягат другите политики на Съюза.

([29]) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

2. Комисията гарантира ясно разпределение на задачите и отговорностите между различните субекти, участващи в програмата, и координира дейностите на тези субекти. Комисията също така гарантира, че всички субекти, на които е възложено изпълнението, участващи в изпълнението на програмата, защитават интересите на Съюза, гарантират доброто управление на средствата на Съюза и спазват Финансовия регламент и настоящия регламент.

3. Комисията провежда тръжни процедури, възлага и подписва договорите, посочени в член 19.

4. Комисията може да възлага задачи, свързани с програмата, на Агенцията и ЕКА при непряко управление съгласно съответните им роли и отговорности, посочени в членове 27 и 28. С цел да се улесни постигането на целите, посочени в член 3, и да се насърчи най-ефикасното сътрудничество между Комисията, Агенцията и ЕКА, Комисията може да сключи споразумения за финансов принос с всеки отсубектите с възложени задачи.

Комисията приема решенията за финансов принос по отношение на споразуменията за финансов принос чрез актове за изпълнение. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 47, параграф 2.

5. Без да се засягат задачите на изпълнителите, посочени в член 19, на Агенцията или на други субекти, на които е възложено изпълнението, Комисията гарантира възприемането и използването на правителствените услуги. Комисията гарантира взаимното допълване, съгласуваността, полезното взаимодействие и връзките между програмата и другите действия и програми на Съюза.

6. Когато е целесъобразно, Комисията осигурява съгласуваност на дейностите, извършвани в контекста на програмата, с дейностите, които вече се извършват в областта на космическото пространство на равнището на Съюза, на национално или международно равнище. Тя насърчава сътрудничеството между държавите членки, улеснява оперативната съвместимост на техния технологичен капацитет и развитие в космическата област и, когато е приложимо за програмата, се стреми да осигури съгласуваност на системата за сигурна свързаност със съответните дейности и оперативна съвместимост на капацитета, разработен в рамките на националните планове за възстановяване и устойчивост.

7. Комисията информира Европейския парламент и програмния комитет, посочен в член 47, параграф 1, за междинните и крайните резултати от оценката на всички процедури за възлагане на обществени поръчки и всички договори, включително за възлагане на подизпълнители, със субекти от публичния и частния сектор.

Член 27

Роля на Агенцията

1. Задачата на Агенцията е чрез своя Съвет за акредитация на сигурността да осигури акредитацията на сигурността на правителствената инфраструктура и правителствените услуги в съответствие с дял V, глава II от Регламент (ЕС) 2021/696.

2. След постигането на оперативна готовност на Агенцията, по-специално от гледна точка на осигуряването на подходящо равнище на човешки ресурси, Комисията ѝ възлага, чрез едно или повече споразумения за финансов принос, следните задачи:

а) цялостно или частично управление на експлоатацията на правителствената инфраструктура на програмата;

б) експлоатационна сигурност на правителствената инфраструктура, включително анализ на риска и заплахите, наблюдение на сигурността, по-специално определяне на техническите спецификации и оперативните процедури и наблюдение на тяхното съответствие с общите изисквания за сигурност, посочени в член 30, параграф 3;

в) предоставяне на правителствени услуги, по-специално чрез центъра за GOVSATCOM;

г) управление на договорите, посочени в член 19, след тяхното възлагане и подписване;

д) всеобхватна координация на свързаните с ползвателите аспекти на правителствените услуги в тясно сътрудничество с държавите членки, съответните агенции на Съюза, ЕСВД и други субекти;

е) предприемане на дейности, свързани с възприемането от страна на ползвателите на услугите, предлагани от програмата, без да се засягат дейностите, извършвани от изпълнителите по договорите, посочени в член 19.

3. Комисията може, чрез едно или повече споразумения за финансов принос, да възлага на Агенцията други задачи въз основа на нуждите на програмата.

4. Когато дейностите са възложени на Агенцията, за тяхното изпълнение се осигуряват подходящи финансови, човешки и административни ресурси. За тази цел Комисията може да разпредели част от бюджета за дейностите, възложени на Агенцията, за финансиране на човешките ресурси, необходими за тяхното изпълнение.

5. Чрез дерогация от член 62, параграф 1 от Финансовия регламент и в зависимост от оценката от Комисията на защитата на интересите на Съюза Агенцията може да възлага, чрез споразумения за финансов принос, специфични дейности на други субекти в рамките на съответните им области на компетентност, при спазване на условията за непряко управление, които се прилагат за Комисията.

Член 28

Роля на ЕКА

1. При условие че е защитен интересът на Съюза, на ЕКА се възлагат следните задачи в областта на нейния експертен опит:

а) надзор върху дейностите по разработване, валидиране и свързаното с тях внедряване, посочени в член 4, параграф 1, буква а), както и върху разработването и развитието, посочени в член 4, параграф 1, буква д), предприети в рамките на договорите, посочени в член 19, съгласно реда и условията, които трябва да бъдат договорени в споразуменията за финансов принос, посочени в член 26, параграф 4, като се осигурява координация между задачите и бюджета, възложени на ЕКА съгласно настоящия член, и евентуалния принос на ЕКА, посочен в член 16;

б) предоставяне на нейния експертен опит на Комисията, включително за изготвянето на спецификациите и изпълнението на техническите аспекти на програмата;

в) подпомагане на оценката на договорите, сключени съгласно член 19;

г) задачи във връзка с космическия сегмент и свързания с него наземен сегмент на EuroQCI, посочена в член 4, параграф 1, буква в).

2. Въз основа на оценка на Комисията, на ЕКА могат да бъдат възложени други задачи въз основа на нуждите на програмата, при условие че тези задачи не дублират дейности, извършвани от друг субект в контекста на програмата, и имат за цел да подобрят ефикасността на изпълнението на дейностите по програмата.

ГЛАВА VI

Сигурност на програмата

Член 29

Принципи на сигурността

По отношение на програмата се прилага член 33 от Регламент (ЕС) 2021/696.

Член 30

Управление на сигурността

1. В своята област на компетентност и с подкрепата на Агенцията Комисията осигурява висока степен на сигурност, по-специално по отношение на следното:

а) защитата на наземно базираната и базираната в космоса инфраструктура и на предоставянето на услуги, по-специално срещу физически атаки или кибератаки, включително нежелани намеси в потоците от данни;

б) контрола и управлението на технологичните трансфери;

в) развитието и запазването в рамките на Съюза на придобитите компетентности и ноу-хау;

г) защитата на чувствителната некласифицирана информация и на класифицираната информация.

2. Комисията се консултира със Съвета и държавите членки относно уточняването и изготвянето на всеки аспект на инфраструктурата за EuroQCI, по-специално QKD, което се отнася до защитата на КИЕС.

Оценката и одобряването на криптографски продукти за защитата на КИЕС се извършва при зачитане на съответната роля и области на компетентност на Съвета и на държавите членки.

Органът за акредитация на сигурността проверява в рамките на процеса на акредитация на сигурността дали се използват само одобрени криптографски продукти.

3. За целите на параграф 1 от настоящия член Комисията гарантира, че за правителствената инфраструктура, посочена в член 5, параграф 2, се извършва анализ на риска и заплахите. Въз основа на този анализ тя определя общите изисквания за сигурност чрез актове за изпълнение. При това Комисията взема предвид въздействието на тези изисквания върху безпрепятственото функциониране на правителствената инфраструктура, по-конкретно по отношение на разходите, управлението на риска и графика, и гарантира, че общото равнище на сигурност не се намалява, функционирането на оборудването не се затруднява и рисковете за киберсигурността се вземат предвид. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 47, параграф 3.

4. По отношение на програмата се прилага член 34, параграфи 3 – 7 от Регламент (ЕС) 2021/696. За целите на настоящия регламент понятието „компонент“ в член 34 от Регламент (ЕС) 2021/696 се тълкува като „правителствена инфраструктура“, включително правителствени услуги, а всички позовавания на член 34, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/696 се тълкуват като позовавания на параграф 3 от настоящия член.

Член 31

Сигурност на внедрената система и услуги

Когато функционирането на системата или предоставянето на правителствени услуги може да засегне сигурността на Съюза или на неговите държави членки, се прилага Решение (ОВППС) 2021/698.

Член 32

Орган за акредитация на сигурността

Съветът за акредитация на сигурността, създаден в рамките на Агенцията съгласно член 72, параграф 1, буква в) от Регламент (ЕС) 2021/696, е органът за акредитация на сигурността за правителствената инфраструктура и свързаните с нея правителствени услуги на програмата.

Член 33

Общи принципи на акредитацията на сигурността

Дейностите по акредитация на сигурността, свързани с програмата, се извършват в съответствие с принципите, установени в член 37, букви а) – й) от Регламент (ЕС) 2021/696. За целите на настоящия регламент понятието „компонент“ в член 37 от Регламент (ЕС) 2021/696 се тълкува като „правителствена инфраструктура“, а всички позовавания на член 34, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/696 се тълкуват като позовавания на член 27, параграф 2 от настоящия регламент.

Член 34

Задачи и състав на Съвета за акредитация на сигурността

1. По отношение на програмата се прилагат член 38, с изключение на параграф 2, букви в) – е) и параграф 3, буква б), и член 39 от Регламент (ЕС) 2021/696.

2. Съветът за акредитация на сигурността има следните задачи, в допълнение към посочените в параграф 1:

а) разглеждане и, с изключение на документите, които Комисията трябва да приема по силата по член 30, параграф 3, одобряване на цялата документация, свързана с акредитацията на сигурността;

б) предоставяне, в рамките на своята компетентност, на консултации на Комисията при изготвянето на проектите за актовете, посочени в член 30, параграф 3, включително за създаването на оперативни процедури за сигурност, и представяне на заключения с крайната си позиция;

в) разглеждане и одобряване на оценката на рисковете за сигурността, изготвена в съответствие с процеса на наблюдение, посочен в член 37, буква з) от Регламент (ЕС) 2021/696, и анализа на рисковете и заплахите, изготвен в съответствие с член 30, параграф 3 от настоящия регламент, както и сътрудничество с Комисията за определяне на мерки за намаляване на рисковете.

3. В допълнение към параграф 1 и по изключение само представители на изпълнителите, участващи в правителствената инфраструктура и услуги, могат да бъдат поканени да присъстват на заседанията на Съвета за акредитация на сигурността като наблюдатели по въпроси, пряко свързани с тези изпълнители. Редът и условията за тяхното присъствие се определят в процедурния правилник на Съвета за акредитация на сигурността.

Член 35

Правила за гласуване в рамките на Съвета за акредитация на сигурността

По отношение на правилата за гласуване в рамките на Съвета за акредитация на сигурността се прилага член 40 от Регламент (ЕС) 2021/696.

Член 36

Съобщаване и последици от решенията на Съвета за акредитация на сигурността

1. По отношение на решенията на Съвета за акредитация на сигурността се прилага член 41, параграфи 1 – 4 от Регламент (ЕС) 2021/696. За целите на настоящия регламент понятието „компонент“ в член 41 от Регламент (ЕС) 2021/696 се тълкува като „правителствена инфраструктура“.

2. Работният график на Съвета за акредитация на сигурността не възпрепятства спазването на графика за дейностите, предвидени в работните програми по член 41, параграф 1.

Член 37

Роля на държавите членки в акредитацията на сигурността

По отношение на програмата се прилага член 42 от Регламент (ЕС) 2021/696.

Член 38

Защита на класифицираната информация

1. По отношение на класифицираната информация, свързана с програмата, се прилага член 43 от Регламент (ЕС) 2021/696.

2. При спазване на разпоредбите на споразумението относно сигурността и обмена на класифицирана информация между институциите на Съюза и ЕКА, ЕКА може да генерира КИЕС във връзка със задачите, възложени ѝ съгласно член 28, параграфи 1 и 2.

ГЛАВА VII

Международни отношения

Член 39

Участие на трети държави и международни организации в програмата

1. В съответствие с условията, определени в специални споразумения, сключени в съответствие с член 218 от ДФЕС и обхващащи участието на трета държава в програма на Съюза, програмата е отворена за участието на държави, членуващи в ЕАСТ, които членуват и в ЕИП, както и на следните трети държави:

а) присъединяващи се държави, държави кандидатки и потенциални кандидатки – в съответствие с общите принципи и условия за участието на тези държави в програми на Съюза, установени в съответните рамкови споразумения и решения на Съвета за асоцииране или в подобни споразумения, и в съответствие със специалните условия, определени в споразуменията между Съюза и тези държави;

б) държави в рамките на европейската политика за съседство – в съответствие с общите принципи и условия за участието на тези държави в програми на Съюза, установени в съответните рамкови споразумения и решения на Съвета за асоцииране или в подобни споразумения, и в съответствие със специалните условия, определени в споразуменията между Съюза и тези държави;

в) трети държави, различни от третите държави, посочени в букви а) и б).

2. Програмата е отворена за участие на международни организации в съответствие със специално споразумение, сключено съгласно член 218 от ДФЕС.

3. Специалното споразумение, посочено в параграфи 1 и 2:

а) гарантира справедлив баланс по отношение на приноса от и ползите за третата държава или за международната организация, участваща в програмите на Съюза;

б) определя условията за участие в програмите, включително изчисляването на финансовия принос за индивидуални програми и административните разходи по тях;

в) не предоставя на третата държава или международната организация правомощия за вземане на решения по отношение на програмата на Съюза;

г) гарантира правата на Съюза да осигурява добро финансово управление и да защитава своите финансови интереси.

4. Без да се засягат условията, определени в параграфи 1, 2 и 3, и в интерес на сигурността, Комисията може да определи чрез актове за изпълнение допълнителни изисквания за участието на трети държави и международни организации в програмата, доколкото това е съвместимо със съществуващите споразумения, посочени в параграфи 1 и 2.

Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 47, параграф 3.

Член 40

Достъп на трети държави и международни организации до правителствени услуги

Трети държави и международни организации могат да получат достъп до правителствените услуги, при условие че:

а) сключат споразумение, в съответствие с член 218 от ДФЕС, в което се определят редът и условията за достъп до правителствените услуги;

б) спазват член 43, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/696.

За целите на настоящия регламент, когато се прави позоваване на „програмата“ в член 43, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/696, се има предвид „програмата“, създадена с настоящия регламент.

ГЛАВА VIII

Програмиране, мониторинг, оценка и контрол

Член 41

Програмиране, мониторинг и докладване

1. Програмата се изпълнява чрез работните програми, посочени в член 110 от Финансовия регламент. В работните програми се определят действията и свързаният с тях бюджет, необходими за постигане на целите на програмата и когато е приложимо, общата сума, предназначена за операции за смесено финансиране. Работните програми допълват работните програми за компонента GOVSATCOM, както е посочено в член 100 от Регламент (ЕС) 2021/696.

Комисията приема работните програми чрез актове за изпълнение. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 47, параграф 3.

2. Показателите във връзка с докладването на напредъка по програмата по отношение на постигането на общите и специфичните цели, посочени в член 3, се съдържат в приложението.

3. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 45 за изменение на приложението по отношение на показателите, когато прецени за необходимо, както и да допълва настоящия регламент с разпоредби за създаването на рамка за мониторинг и оценка.

4. Когато това се налага поради наложителни причини за спешност, за делегираните актове, приети съгласно настоящия член, се прилага процедурата, предвидена в член 46.

5. Системата за докладване във връзка с качеството на изпълнението осигурява ефикасното, ефективно и своевременно събиране на данни за целите на мониторинга на изпълнението и резултатите от програмата.

За тази цел на получателите на средства от Съюза и когато е целесъобразно – на държавите членки, се налагат пропорционални изисквания за докладване.

6. За целите на параграф 2 получателите на средства от Съюза предоставят съответната информация. Данните, необходими за проверката на изпълнението, се събират своевременно, по ефикасен и ефективен начин.

Член 42

Оценка

1. Комисията извършва своевременно оценки на програмата, които да послужат в процеса на вземане на решения.

2. До 21 март 2024 г. и всяка година след това Комисията информира Европейския парламент и Съвета за основните констатации относно първоначалното изпълнение на програмата, включително приключването на дейностите по определяне, консолидирането на нуждите на ползвателите и плановете за изпълнение, както и становищата на съответните заинтересовани страни на равнището на Съюза и на национално равнище.

3. До 30 юни 2026 г. Комисията прави оценка на изпълнението на програмата с оглед на целите, посочени в член 3. За тази цел Комисията прави оценка на:

а) работата на системата за сигурна свързаност и предоставяните услуги по програмата, по-специално ограниченото закъснение, надеждността, автономността и достъпа в световен мащаб;

б) моделите на управление и изпълнение и тяхната ефикасност;

в) промените на нуждите на ползвателите на програмата;

г) полезното взаимодействие и взаимното допълване на програмата с други програми на Съюза, по-специално GOVSATCOM и останалите компоненти на космическата програма на Съюза;

д) развитието на наличния капацитет, иновациите и разработването на нови технологии в космическата екосистема;

е) участието на стартиращи предприятия и МСП в рамките на целия Съюз;

ж) въздействието на програмата върху околната среда, като се вземат предвид критериите, установени в член 8;

з) всяко превишение на разходите, навременността при спазване на установените срокове на проектите и ефективността на ръководството и управлението на програмата;

и) ефективността, ефикасността, уместността, съгласуваността и добавената стойност за Съюза на дейностите по програмата.

Ако е целесъобразно, оценката се придружава от подходящо предложение.

4. При оценката на програмата се вземат предвид резултатите от оценката на компонента GOVSATCOM съгласно член 102 от Регламент (ЕС) 2021/696.

5. Комисията представя заключенията от оценките и своите наблюдения на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите.

6. Субектите, участващи в изпълнението на настоящия регламент, предоставят на Комисията данните и информацията, необходими за оценката по параграф 1.

7. Две години след разгръщането на пълния оперативен капацитет и на всеки две години след това Агенцията, след консултация със съответните заинтересовани страни, изготвя доклад за пазара относно въздействието на програмата върху търговската спътникова промишленост на Съюза нагоре и надолу по веригата с оглед да се гарантира минималното възможно въздействие върху конкуренцията и да се поддържат стимули за иновации.

Член 43

Одити

Одитите относно използването на финансовия принос от Съюза, провеждани от лица или субекти, включително различни от тези, на които институции или органи на Съюза са възложили извършването на одити, съставляват основата на общата увереност по член 127 от Финансовия регламент.

Член 44

Защита на личните данни и правото на неприкосновеност на личния живот

Обработването на всички лични данни при изпълнение на задачите и дейностите, предвидени в настоящия регламент, включително от Агенцията, се извършва в съответствие с приложимото право в областта на защитата на личните данни, по-специално регламенти (ЕС) 2016/679 ([30]) и (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета ([31]).

([30]) Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

([31]) Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39).

ГЛАВА IX

Делегирани актове и актове за изпълнение

Член 45

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.

2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 8, параграф 4, и член 41, параграф 3, се предоставя на Комисията до 31 декември 2028 г.

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 8, параграф 4 и член 41, параграф 3, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.

4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество.

5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.

6. Делегиран акт, приет съгласно член 8, параграф 4 или член 41, параграф 3, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца от нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 46

Процедура по спешност

1. Делегираните актове, приети съгласно настоящия член, влизат в сила незабавно и се прилагат, докато не бъдат представени възражения в съответствие с параграф 2. В нотификацията относно делегирания акт до Европейския парламент и Съвета се посочват причините за използването на процедурата по спешност.

2. Европейският парламент или Съветът могат да възразят срещу делегиран акт в съответствие с процедурата, посочена в член 45, параграф 6. В такъв случай Комисията отменя акта незабавно след нотифицирането на решението на Европейския парламент или на Съвета, с което се представят възражения.

Член 47

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от програмния комитет, създаден с член 107 от Регламент (ЕС) 2021/696, в състава му по въпросите на GOVSATCOM. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.

За целите на приемането на актовете за изпълнение, посочени в член 5, параграф 3 и член 30, параграф 3 от настоящия регламент, програмният комитет, посочен в първа алинея от настоящия параграф, заседава в състава по сигурността, посочен в член 107, параграф 1, буква д) от Регламент (ЕС) 2021/696.

За целите на приемането на актовете за изпълнение, посочени в член 9, параграф 2 и член 10, параграф 4 от настоящия регламент, надлежно участие взема програмният комитет в състава по сигурността, посочен в член 107, параграф 1, буква д) от Регламент (ЕС) 2021/696.

2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 4 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

3. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

4. Когато програмният комитет не даде становище по проекта за акт за изпълнение, посочен в член 30, параграф 3 от настоящия регламент, Комисията не приема проекта за акт за изпълнение и се прилага член 5, параграф 4, трета алинея от Регламент (ЕС) № 182/2011.

ГЛАВА X

Преходни и заключителни разпоредби

Член 48

Информация, комуникация и публичност

1. Получателите на финансиране от Съюза посочват произхода на въпросните средства и осигуряват видимост на финансирането от Съюза, по-специално когато популяризират действията и резултатите от тях, като предоставят последователна, ефективна и пропорционална целева информация на различни видове публика, включително на медиите и обществеността.

2. Комисията осъществява информационни и комуникационни дейности по отношение на програмата, на действията, предприети по програмата, и на получените резултати.

3. Финансовите ресурси, разпределени за програмата, допринасят също така за корпоративната комуникация на политическите приоритети на Съюза, доколкото тези приоритети са свързани с целите, посочени в член 3.

Член 49

Непрекъснатост на услугите след 2027 г.

Ако е необходимо, в бюджета на Съюза могат да се записват бюджетни кредити за поети задължения и след 2027 г. за покриване на разходите, необходими за изпълнение на целите, посочени в член 3, с цел да бъде възможно управлението на действията, които не са приключили до края на програмата, и за покриване на разходи за оперативни дейности и предоставяне на услуги от критично значение.

Член 50

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на третия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Страсбург на 15 март 2023 година.

За Европейския парламент	*За Съвета*
Председател	*Председател*
R. METSOLA	J. ROSWALL

ПРИЛОЖЕНИЕ

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ОЦЕНКА НА ПРОГРАМАТА

Програмата ще бъде подложена на щателен мониторинг въз основа на набор от показатели, имащи за цел да се определи в каква степен са постигнати специфичните цели на програмата и да се сведат до минимум административната тежест и разходи. За целта ще бъдат събирани данни по отношение на посочения по-долу набор от ключови показатели.

1. Обща цел, посочена в член 3, параграф 1, буква а):

Показател 1.1: Правителствата на държавите членки и институциите, органите, службите и агенциите на Съюза могат да получат достъп до първите правителствени услуги през 2024 г.

Показател 1.2: Правителствата на държавите членки и институциите, органите, службите и агенциите на Съюза могат да получат достъп до пълния оперативен капацитет, който отговаря на нуждите и търсенето от страна на ползвателите, определени в портфолиото на услугите, през 2027 г.

Показател 1.3: Процент на наличието на правителствени услуги за всяка внедрена правителствена услуга

Показател 1.4: Скорост, широчина на честотната лента и закъснение за всяка внедрена правителствена услуга в световен мащаб

Показател 1.5: Процент на географската наличност на всички внедрени правителствени услуги на територията на държавите членки

Показател 1.6: Процент на внедрените услуги, свързани с портфолиото на услугите

Показател 1.7: Процент на наличния капацитет за всяка внедрена услуга

Показател 1.8: Разходи за завършване

Показател 1.9: Участници в програмата и брой на третите държави и международните организации, участващи в програмата в съответствие с член 39

Показател 1.10: Развитие на капацитета на спътниците, закупени от институции на Съюза от участници извън Съюза

Показател 1.11: Брой изстрелвания, които не са извършени от територията на Съюза или от територията на държавите, членуващи в ЕАСТ, които членуват и в ЕИП

Показател 1.12: Брой на оправомощените от правителствата ползватели в Съюза

2. Обща цел, посочена в член 3, параграф 1, буква б):

Показател 2.1: Процент на наличието на търговски услуги

Показател 2.2: Скорост, широчина на честотната лента, надеждност и закъснение на търговската спътникова широколентова услуга в световен мащаб

Показател 2.3: Процент на мъртвите зони в комуникациите на територията на държавите членки

Показател 2.4: Сума, инвестирана от частния сектор

3. Специфична цел, посочена в член 3, параграф 2, буква -а):

Показател 3.1: Центровете за GOVSATCOM могат да предоставят услуги, произтичащи от системата за сигурна свързаност

Показател 3.2: Пълно интегриране на съществуващия капацитет от базата на Съюза чрез интегриране на наземно базираната инфраструктура за GOVSATCOM

4. Специфична цел, посочена в член 3, параграф 2, буква б):

Показател 4.1: Годишен брой на сериозните сривове в телекомуникационните мрежи в държавите членки поради кризисни ситуации, които са били смекчени от правителствените услуги, предлагани от системата за сигурна свързаност

Показател 4.2: Удовлетвореност на оправомощените от правителствата ползватели във връзка с работата на системата за сигурна свързаност, измерена чрез годишно проучване

Показател 4.3: Валидиране и акредитация на различни технологии и комуникационни протоколи

5. Специфична цел, посочена в член 3, параграф 2, буква в):

Показател 5.1: Брой орбитални и функционални спътници, необходими за функционирането на EuroQCI

6. Специфична цел, посочена в член 3, параграф 2, буква г):

Показател 6.1: Брой спътници на орбитален слот през 2025 г., 2026 г. и 2027 г.

7. Специфична цел, посочена в член 3, параграф 2, буква д):

Показател 7.1: Правителствена инфраструктура и свързани с нея правителствени услуги, получили акредитация на сигурността

Показател 7.2: Годишен брой и сериозност на въздействието на инцидентите, свързани с киберсигурността, и брой на електромагнитните смущения, свързани със системата за сигурна свързаност (класифицирани)

8. Специфична цел, посочена в член 3, параграф 2, буква е):

Показател 8.1: Брой спътникови подсистеми, включително полезни товари, обслужващи други компоненти на космическата програма на Съюза

9. Специфична цел, посочена в член 3, параграф 2, буква ж):

Показател 9.1: Брой стартиращи предприятия, МСП и дружества със средна пазарна капитализация, участващи в програмата, и свързани с тях проценти от стойността на договора

Показател 9.2: Общ процент от стойността на договорите, възложени от главните оференти на МСП, които не са част от групата, към която оферентът принадлежи, и дял на трансграничното им участие

Показател 9.3: Брой държави членки, чиито стартиращи предприятия и МСП участват в програмата

10. Специфична цел, посочена в член 3, параграф 2, буква з):

Показател 10.1: Брой на новите ползватели на спътникови комуникации в географски райони от стратегически интерес извън Съюза

Показател 10.2: Процент на географската наличност на необходимите услуги в райони от стратегически интерес извън Съюза

Показател 10.3: Брой на държавите, в които спътниковият широколентов достъп е наличен за потребителите

11. Специфична цел, посочена в член 3, параграф 2, буква и):

Показател 11.1: Отпечатък на емисиите на парникови газове, произтичащ от разработването, производството и внедряването на програмата

Показател 11.2: Брой активни спътници, изведени от експлоатация и възстановени спътници

Показател 11.3: Количество космически отпадъци, генерирани от мрежата от спътници

Показател 11.4: Брой доближавания на близко разстояние

Показател 11.5: Данни за астрономическите таблици на спътниците, споделени с консорциума на ЕС за КНП

Показател 11.6: Подходяща мярка за въздействието на отражението на светлината върху астрономическите наблюдения

Във връзка с този акт са направени две изявления, които могат да бъдат намерени в ОВ C 101, 17.3.2023 г., стр. 1 и чрез следния(те) линк(ове): .....